gemeente Laarbeek

1e Tussenrapportage 2023



juni 2023

Inhoudsopgave

Inleiding **3**
Financiële samenvatting **4**
Statusoverzicht prestaties **6**
Programma 1 Burger en bestuur **7**
1.1 Afspraken & prestaties 7
1.2 Financiën 9
Programma 2 Veiligheid **11**
2.1 Afspraken & prestaties 11
2.2 Financiën 13
Programma 3 Woon- en leefklimaat **15**
3.1 Afspraken & prestaties 15
3.2 Financiën 29
Programma 4 Economie en werkgelegenheid **31**
4.1 Afspraken & prestaties 31
4.2 Financiën 32
Programma 5 Gezondheid, welzijn zorg en onderwijs **33**
5.1 Afspraken & prestaties 33
5.2 Financiën 45
Programma 6 Financiën en bedrijfsvoering **49**
6.1 Afspraken & prestaties 49
6.2 Financiën 50
Bijlage **53**

Inleiding

Deze 1e tussenrapportage 2023 is opgesteld met als doel om de raad actueel inzicht te geven in de afwijkingen in de stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van de lopende begroting 2023. De grondslag voor de tussenrapportages is de Financiële verordening gemeente Laarbeek 2019.

Na deze inleiding volgt een financiële samenvatting en vervolgens per programma de beleidsverantwoording en de financiële verantwoording. In deze rapportage zijn de gegevens verwerkt zoals die medio mei 2023 bekend waren.

Beleidsverantwoording
In deze 1e tussenrapportage 2023 wordt de beleidsverantwoording gepresenteerd per programma, onder het kopje "Afspraken & prestaties". Het startpunt van de beleidsverantwoording zijn de afspraken uit het bestuursakkoord *"Samen aan zet!"*. In de begroting 2023 zijn vervolgens prestaties geformuleerd waarmee invulling wordt gegeven aan de afspraken uit het bestuursakkoord. Deze prestaties zijn ook wel bekend onder de aanduiding "Wat gaan we er voor doen?".

De beleidsverantwoording vindt plaats op drie momenten: Bij de 1e tussenrapportage, de 2e tussenrapportage en tot slot bij de jaarstukken.

De status van de voortgang wordt aangegeven door middel van de volgende kleuren:

	Gereed/afgerond
	Lopend binnen planning
	Nog niet gestart buiten planning
	Lopend buiten planning
	Alternatieve beleidskeuze
	Nog niet gestart binnen planning

Financiële verantwoording
De financiële verantwoording wordt in deze 1e tussenrapportage 2023 per programma gepresenteerd onder het kopje "Financiën". Hierin zijn wijzigingen ten opzichte van de begroting 2023 opgenomen. Deze wijzigingen komen bijvoorbeeld voort uit de jaarstukken 2022, collegebesluiten en Rijksbeschikkingen.

Financiële samenvatting

De onderstaande tabel geeft het verloop weer van het exploitatiesaldo, met als startpunt de vastgestelde primitieve begroting 2023, inclusief de bijgestelde begroting als gevolg van de raadsbesluiten tot en met mei 2023.
Hierbij betekenen de negatieve bedragen een nadeel en de positieve bedragen een voordeel, weergegeven in duizendtallen.

	Begroting	Meerjarenperspectief		
	2023	2024	2025	2026
Primitieve begroting 2023-2026	401	536	858	17
Mutaties tot en met mei 2023	-10	-10	-10	-10
Begroting per 1 juni 2023	**390**	**525**	**847**	**6**
Nieuw beleid	-30	-5	-5	-5
Bestaand beleid	-931	-929	-929	-929
Gemeentefonds	27	6	6	4
Overige technische mutaties	0	0	0	0
Mutaties over de programma's	2	2	2	2
Stand na 1e Tussenrapportage 2023	**-541**	**-401**	**-79**	**-922**

De mutaties van de bovenstaande tabel betreffende "Nieuw beleid" en "Bestaand beleid" worden per programma toegelicht.
De mutaties die op meerdere programma's betrekking hebben zullen in de bijlage worden toegelicht. Dit om te voorkomen dat er een aantal keer dezelfde tekst wordt gepresenteerd. Het betreft de mutaties "Gemeentefonds" en "Mutaties over de programma's".

Verwacht rekeningsaldo 2023

Het verwachte rekeningsaldo was na verwerking van alle raadsbesluiten tot en met 11 mei 2023 € 390.000 positief. Met de mutaties uit de 1e tussenrapportage 2023 komt het verwachte rekeningsaldo uit op € 541.000 negatief. De voornaamste oorzaken in 2023 zijn:

- Bijstelling als gevolg van nieuwe cao gemeenten € 602.000 - nadelig
- Bijstellingen gemeenschappelijke regelingen – nadelig, o.a. bestaande uit:
    - GR ODZOB € 179.000
    - GR GGD € 83.000
    - GR VRBZO € 66.000
    - GR BSOB € 47.000
- Bijstelling dotatie voorziening onderhoud gebouwen € 95.000 - voordelig

Als kanttekening bij het gepresenteerde saldo geldt dat in 2023 nog bijstellingen worden verwacht die het saldo aanzienlijk kunnen beïnvloeden. Bijvoorbeeld de effecten uit de meicirculaire en een voordelige bijstelling met betrekking tot Beschermd wonen. Verwerking is op dit moment niet mogelijk omdat de informatie nog niet bekend is of omdat besluitvorming nog moet plaatsvinden. Naar verwachting volgt verwerking in de 2e tussenrapportage 2023.

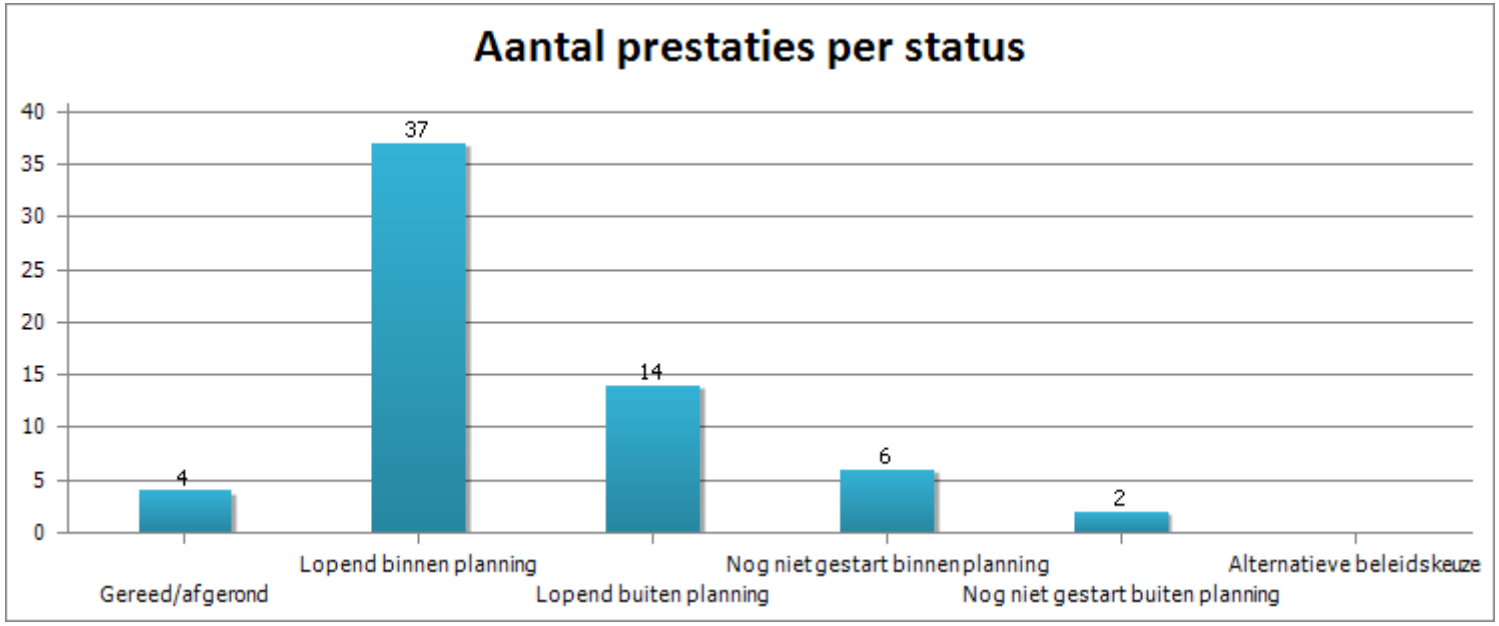
De onderstaande tabel geeft inzicht in het gebruik van de post onvoorzien, zoals deze is opgenomen in de primitieve begroting 2023. In de "Financiële verordening gemeente Laarbeek 2019" en "Uitvoeringsregels Financiën 2019" is vastgelegd hoe wordt omgegaan met de post onvoorzien voor het dekken van incidentele lasten.

	Raad	College	Totaal
Post Onvoorzien Incidenteel primitieve begroting	**15**	**45**	**60**
Bijstellingen t/m 1e Tussenrapportage 2023	-13	-30	-43
Onvoorzien Incidenteel na 1e Tussenrapportage 2023	**2**	**15**	**17**

Statusoverzicht prestaties

De onderstaande tabel geeft de status weer van alle prestaties van onze programma's.

Totaal aantal prestaties	**63**



Ter toelichting bij lopend binnen planning en nog niet gestart binnen de planning. Lopend binnen de planning betekent dat het binnen de planning gaat ten opzichte van de laatst vastgestelde planning. Dus niet ten opzichte van de originele planning. Een prestatie kan dus eerder al een keer (of meerdere keren) zijn bijgesteld.

Programma 1 Burger en bestuur

Portefeuillehouders

Burgemeester Van der Meijden

1.1 Afspraken & prestaties

Afspraken

In het bestuursakkoord 2022 - 2026 'Samen aan zet!' zijn de volgende afspraken opgenomen:

1.01	Met enige regelmaat wordt de samenwerking tussen raad, bestuur en organisatie geëvalueerd en vormgegeven, bijvoorbeeld door thematische bijeenkomsten.
1.02	We evalueren de nieuwe vergaderstructuur van commissie en raad.
1.03	De gemeente stelt een participatieverordening op. Basis voor deze verordening is het in 2021 vastgestelde participatiebeleid. In deze verordening wordt uiteengezet wat onder participatie wordt verstaan en wat inwoners en gemeente in dit verband in alle redelijkheid van elkaar mogen verwachten.
1.04	Initiatieven uit de samenleving worden - waar nodig en mogelijk - door de gemeente ondersteund en gefaciliteerd.
1.05	We spreken initiatiefnemers bij de beoordeling van plannen aan op het voeren van een zorgvuldige omgevingsdialoog.
1.06	We hanteren taalniveau B1 bij de communicatie met inwoners en spreken daarbij duidelijke en realistische verwachtingen uit op welke termijn men een reactie krijgt.
1.07	In het kader van goedschaligheid en samenwerking - met een natuurlijke gerichtheid op de Peelgemeenten en Brainport - wordt de horizon verbreed, bijvoorbeeld naar de gemeente Meierijstad.
1.08	Er wordt een besluit genomen over en krediet beschikbaar gesteld voor de noodzakelijke renovatie van de milieustraat. Hierbij wordt een aantal scenario’s van dienstverlening, bijbehorende kosten en eventuele samenwerking met omliggende gemeenten onderzocht.
1.09	Afspraken toegevoegd die niet in het raadsprogramma waren opgenomen.

Wat gaan we er voor doen in 2023?

Onderstaande tabel geeft de afspraken en prestaties uit het bestuursakkoord 2022 - 2026 weer, inclusief de status ten tijde van de 1e Tussenrapportage 2023.

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
1.04 Initiatieven uit de samenleving worden - waar nodig en mogelijk - door de gemeente ondersteund en gefaciliteerd.					
Bevrijdingsvuur Faciliteren van de organisatie van het Bevrijdingsvuur van de Peel in 2023 in Laarbeek	Lopend binnen planning	2023	Bedrijfsvoering	09 - 2023	09 - 2023
		Toelichting op de status: De activiteit vindt plaats op 19 september 2023. De organisatie loopt volgens planning. Er is nog geen factuur binnen, die wordt in de loop van het jaar verwacht.			

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
1.08 Er wordt een besluit genomen over en krediet beschikbaar gesteld voor de noodzakelijke renovatie van de milieustraat. Hierbij wordt een aantal scenario's van dienstverlening, bijbehorende kosten en eventuele samenwerking met omliggende gemeenten onderzocht.					
Milieustraat Er wordt een besluit genomen over en krediet beschikbaar gesteld voor de noodzakelijke renovatie van de milieustraat. Hierbij wordt een aantal scenario's van dienstverlening, bijbehorende kosten en eventuele samenwerking met omliggende gemeenten onderzocht.	Lopend binnen planning	2023	Leefomgeving	12 - 2023	12 - 2023
		Toelichting op de status: De komende maanden staan de volgende activiteiten gemeld. In april worden milieustraten bezocht voor inspiratie en wensen opgehaald. In mei worden de scenario's uitgewerkt.			

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
1.09 Afspraken toegevoegd die niet in het raadsprogramma waren opgenomen.					
Samenwerkingsagenda	Lopend buiten planning	2022	Griffie	12 - 2022	12 - 2023

We stellen een samenwerkingsagenda van Laarbeek vast waardoor gemeenteraadsleden overzicht krijgen over de samenwerkingsverbanden en inzicht krijgen in de doelen en de resultaten van die verbanden. Bedoeling is om zicht te krijgen op de samenwerkingsagenda en lijnen uit te zetten en doelen te formuleren (herijking) die voor het college input vormen om te komen tot aanscherping en bijstelling van de samenwerkingsagenda. Uitvoering, implementatie en evaluatie van de gemaakte keuzes in de verschillende onderdelen van de samenwerkingsagenda.		Toelichting op de status: Als gevolg van een gewijzigd prioritering is dit onderwerp in overleg met het presidium doorgeschoven en zal dat in de loop van 2023 worden opgepakt.

1.2 Financiën

Onderstaande tabel laat de mutaties uit de 1e Tussenrapportage 2023 zien.

	Begroting	Meerjarenperspectief		
	2023	2024	2025	2026
Bestaand beleid	24	24	24	24
Overige technische mutaties	0	0	0	0
Mutaties over de programma's	-29	-7	-7	-7

Deze mutaties worden onderstaand verder toegelicht, met uitzondering van de mutaties met betrekking tot Gemeentefonds, Kapitaallasten en Mutaties over de programma's. Deze vindt u terug in de bijlage. Tevens is een nadere specificatie van de Overige technische mutaties niet opgenomen in deze rapportage omdat deze administratief van aard zijn.

		Begroting	Meerjarenperspectief		
		2023	2024	2025	2026
Bestaand beleid		**24**	**24**	**24**	**24**
Actualiseren taakveld riolering		**0**	**0**	**0**	**0**
	Lasten	-63	0	0	0
	Baten	63	0	0	0

Voor jaarschijf 2023 zijn de uitgavenbudgetten aangepast met indexatie maar ook met € 50.000 vanwege aanvullende reparaties aan de vrijverval riolering. Voor de budgetten van de riolering geldt dat het saldo van inkomsten minus uitgaven via de onderhoudsvoorziening riolering verloopt.

Mutaties budget College B&W		**24**	**24**	**24**	**24**
	Lasten	24	24	24	24

Naar aanleiding van de jaarrekening 2022 is gebleken dat het budget loonkosten+onkostenvergoeding € 34.000 naar beneden en overige kosten € 10.000 naar boven bijgesteld moet worden. Per saldo een structureel voordeel van € 24.000.

Programma 2 Veiligheid

Portefeuillehouders

Burgemeester Van der Meijden

2.1 Afspraken & prestaties

Afspraken

In het bestuursakkoord 2022 - 2026 'Samen aan zet!' zijn de volgende afspraken opgenomen:

2.01	Raad en college staan zij-aan-zij in de aanpak van ondermijning en andere vormen van criminaliteit.
2.02	We treden daadkrachtig op tegen afvaldumping, stropers en crossers, in het bijzonder in kwetsbare natuurgebieden als De Biezen en ’t Gulden Land.
2.03	Er wordt gezocht naar extra toezicht in het buitengebied, bijvoorbeeld door herschikking of aanstelling van een ‘groene BOA’.
2.04	Het evenementenbeleid wordt herijkt.
2.05	De door de veiligheidsregio ingezette wervingsactie voor vrijwilligers bij de lokale brandweer wordt gecontinueerd tot het moment dat de brandweer voldoende is bemenst.
2.06	We gaan beleid ontwikkelen op het gebruik van cameratoezicht in de openbare ruimte.

Wat gaan we er voor doen in 2023?

Onderstaande tabel geeft de afspraken en prestaties uit het bestuursakkoord 2022 - 2026 weer, inclusief de status ten tijde van de 1e Tussenrapportage 2023.

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
2.01 Raad en college staan zij-aan-zij in de aanpak van ondermijning en andere vormen van criminaliteit.					
Wederkerigheid als uitgangspunt nemen in onze contacten met de samenleving in de aanpak van ondermijning en andere vormen van criminaliteit De aanpak van (ondermijnende) criminaliteit blijft onverminderd van belang de komende jaren. Samen met onze inwoners en partners proberen we in gezamenlijkheid en zo gericht mogelijk de criminaliteit te voorkomen en aan te pakken. Daarnaast wil de gemeente Laarbeek op laagdrempelige wijze in verbinding blijven met haar inwoners, om zo de wederkerigheid bij de aanpak van criminaliteit te kunnen bevorderen.	Nog niet gestart binnen planning	2023	Omgevingsbeheer	12 - 2023	12 - 2023
		Toelichting op de status: Door personeelswisseling is er op dit onderwerp, op laagdrempelige wijze in verbinding blijven met inwoners, nog geen specifiek plan opgesteld. In 2023 zal geïnventariseerd worden welke discipline het plan van aanpak gaat opstellen.			
Prioriteit aan langlopende handhavingskwesties Binnen het totaal van lopende handhavingsdossiers geven we de hoogste prioriteit aan een aantal reeds langlopende (meerjarige en omvangrijke) handhavingskwesties.	Lopend binnen planning	2022	Omgevingsbeheer	12 - 2023	12 - 2023
		Toelichting op de status: Aan een drietal langlopende complexe handhaving dossiers wordt hoge prioriteit gegeven. Deze dossiers verkeren juridisch gezien in een cruciaal stadium. Zaken zijn doorlopend en nog in behandeling.			

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
2.03 Er wordt gezocht naar extra toezicht in het buitengebied, bijvoorbeeld door herschikking of aanstelling van een ‘groene BOA’.					
Veiligheid in het buitengebied We hebben structurele aandacht voor veiligheid in het buitengebied en verrichten hiervoor gepland en ongepland handhavingsacties tezamen met de partners van Samen Sterk in het Buitengebied, Peellandinterventieteam en politie.	Lopend binnen planning	2022	Omgevingsbeheer	12 - 2023	12 - 2023
		Toelichting op de status: Door het jaar heen worden er in samenwerking met de verschillende handhavingsinstanties (onder andere Peelland Interventie Team, Politie, Omgevingsdienst, Samen Sterk in het Buitengebied) minimaal 3 handhavingsacties gehouden. Per 1 maart 2023 is een groene BOA gestart.			

2.2 Financiën

Onderstaande tabel laat de mutaties uit de 1e Tussenrapportage 2023 zien.

	Begroting	Meerjarenperspectief		
	2023	2024	2025	2026
Bestaand beleid	-71	-71	-71	-71
Overige technische mutaties	0	0	0	0
Mutaties over de programma's	8	8	8	8

Deze mutaties worden onderstaand verder toegelicht, met uitzondering van de mutaties met betrekking tot Gemeentefonds, Kapitaallasten en Mutaties over de programma's. Deze vindt u terug in de bijlage. Tevens is een nadere specificatie van de Overige technische mutaties niet opgenomen in deze rapportage omdat deze administratief van aard zijn.

		Begroting	Meerjarenperspectief		
		2023	2024	2025	2026
Bestaand beleid		**-71**	**-71**	**-71**	**-71**
1e begrotingswijziging 2023 GR VRBZO		**-66**	**-66**	**-66**	**-66**
	Lasten	-66	-66	-66	-66

Bijstelling conform concept 1e begrotingswijziging 2023 GR Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost.

Leges evenementen en compensatie tijdelijke verkeersmaatregelen		**-5**	**-5**	**-5**	**-5**
	Lasten	-5	-5	-5	-5
	Baten	0	0	0	0

Vanaf 2023 is de heffing van leges voor evenementen hervat, na een periode waarin geen leges werden geheven (2020 - 2022). De hervatting geldt ook voor het compenseren van leges voor tijdelijke verkeersmaatregelen voor evenementen die worden georganiseerd door niet commerciele organisaties. Dat is een werkwijze die sinds 2005 werd toegepast, waarbij de legesbedragen werden gecompenseerd uit een

budget "onvoorziene lasten welzijn". Nu blijkt dat dit budget niet meer bestaat, als onderdeel van een grotere bezuiniging "oud voor nieuw" in het dekkingsplan van de begroting 2019. Om de compensatie voor leges tijdelijke verkeersmaatregelen toch mogelijk te maken wordt vanaf 2023 een budget van € 5.000 geraamd. Tot slot worden de leges voor evenementen voortaan apart geraamd, separaat van de leges voor horeca.

Programma 3 Woon- en leefklimaat

Portefeuillehouders

Wethouder Briels
Wethouder Slaets-Sonneveldt
Wethouder Van den Berkmortel

3.1 Afspraken & prestaties

Afspraken

In het bestuursakkoord 2022 - 2026 'Samen aan zet!' zijn de volgende afspraken opgenomen:

3.01 Tussen de kernen Lieshout, Aarle-Rixtel, Beek en Donk en Mariahout wordt een bebouwingsvrije zone in acht genomen om te voorkomen dat deze kernen sluipenderwijs naar elkaar groeien. Doel is dat de kernen - met behoud van een eigen identiteit - zelfstandig waarneembaar blijven en niet visueel-ruimtelijk versmelten.

3.02 Bij het proces rond de gebiedsontwikkeling aan de Heuvel in Lieshout is niets doen geen optie. We gaan voor het beste plan voor Lieshout. Het plan wordt naast verlevendiging, stedenbouwkundige inpassing en verkeersveiligheid, ook getoetst aan haalbaarheid, betaalbaarheid en draagvlak. De politieke beoordeling is voor de partijen een vrije kwestie in een open debat.

3.03 Wij stellen een Omgevingsvisie op voor de kernen die door de raad vóór 1 januari 2025 moet zijn vastgesteld. Het centrale thema hierin is meer integrale aandacht voor wonen, klimaat, water en groen binnen de bebouwde kom.

3.04 De beleidslijnen zoals verwoord in de beide omgevingsvisies voor het buitengebied en de kernen, worden in een omgevingsplan geïmplementeerd.

3.05 De Brede Plattelandsbestemming wordt uitgewerkt zoals verwoord in de vastgestelde Omgevingsvisie Buitengebied. Doel hiervan is meer juridische ruimte te bieden voor omzetting naar een andere functie in het buitengebied, zonder kostbare en tijdrovende procedures.

3.06 Landelijke en provinciale regels zijn leidend voor de landbouw. Wel stimuleren we boeren en tuinders om hun bedrijfsvoering te verduurzamen.

3.07 De gemeente wordt overspoeld met woningbouwinitiatieven. Het aantal woningen dat hiermee gepaard gaat overstijgt de woningbehoefte op de lange termijn. We maken in 2022 daarom ingrijpende keuzes in het woningbouwprogramma om de ontwikkeling van kansrijke projecten, in lijn met onze ambities in de Woonvisie, mogelijk te maken.

3.08 Bij inbreiding wordt allereerst ingezet op herbestemming, transformatie of vervanging van bestaande gebouwen, met name gericht op het bereiken van de doelstellingen in de Woonvisie.

3.09 Bij het streven om meer groen in de nabijheid van woningen te handhaven of te realiseren, geldt de 3-30-300 regel als denkrichting.

3.10 Bij nieuwe gebiedsontwikkelingen wordt natuur-inclusiviteit van bebouwing en openbare ruimte als norm gehanteerd.

3.11 In afspraken met gebiedsontwikkelaars wordt bij de toewijzing van koop- en huurwoningen ingezet op voorrang voor de eigen inwoners, personen met een economische binding en spijtoptanten. Bij de uitgifte van gemeentelijke gronden worden eveneens de (juridische) mogelijkheden hiervoor benut. Daarnaast integreren we zelfbewoningsplicht in ons beleid.

3.12 Er worden onderhoudsplannen opgesteld voor het openbaar groen, waarbij groenbeleving, biodiversiteit en klimaatadaptatie leidende principes zijn.

3.13 We werken aan een normering voor een toekomstbestendige inrichting van de openbare ruimte, waarbij rekening wordt gehouden met mensen met een geestelijke of fysieke beperking.

3.14 Bij het terugdringen van wateroverlast ten gevolge van clusterbuien wordt ingespeeld op kansen (grondverwerving), maar worden inwoners ook gestimuleerd om hun eigen verantwoordelijkheid te nemen.

3.15 Op het gebied van grootschalige opwek van energie wordt in beginsel ingezet op bewezen en effectieve maatregelen. Besparende maatregelen en zonnepanelen op het dak worden met voorrang gestimuleerd.

3.16 Bij de eventuele plaatsing van windmolens is voldoende draagvlak een vereiste, met lokaal eigenaarschap als uitgangspunt. Daarbij worden de resultaten en conclusies van de omgevingsdialoog meegenomen.

3.17 De gemeente blijft investeren in regionale samenwerking op het gebied van toerisme en recreatie. Laarbeek wordt als onderdeel van Land van de Peel gepromoot.

3.18 We zetten in op het versterken van de natuur en landschap van Laarbeek, met het oog op het bevorderen van de biodiversiteit, met als zwaartepunten ’t Gulden Land en de tweede fase van waterhouderij De Blauwe Poort. ’t Gulden Land wordt in goede samenwerking met de gemeente Helmond en Waterschap Aa en Maas gecontinueerd.

3.19 We vinden de bescherming en instandhouding van het erfgoed in het algemeen en van Landgoed Eyckenlust, Landgoed Croy en Missieklooster Heilig Bloed erg belangrijk. Hierbij geldt ‘behoud door ontwikkeling’ als uitgangspunt.

3.20 Het paraplubestemmingsplan archeologie en monumenten en de Kerkenvisie worden opgesteld.

3.21 In verband met het grote aantal verkeersuitdagingen binnen het grondgebied van Laarbeek, wordt een Integrale Verkeersstudie verricht, met daarin een doorkijk naar en afstemming met de regionale verkeersproblematiek en de kansrijke inbreidings- en uitbreidingslocaties. In deze studie worden ook onderwerpen als de Sonseweg en de ervaren verkeersoverlast in de kernen meegenomen.

3.22 We accepteren een 2x2-baans N279, indien nut en noodzaak (Ladder van Verdaas) op basis van actuele cijfers zijn aangetoond.

3.23 Bij de planontwikkeling voor de N279 wijzen wij een omleiding rond Dierdonk, hetgeen nieuw asfalt betekent, af.

3.24 De aansluiting van de N615 op de N279 (fly-over) en de aansluiting van de Peeleindseweg op de N615 (rotonde) worden bij voorrang met een hoge urgentie geprioriteerd.

3.25 We streven naar het oplossen van het verkeersknelpunt bij de Beekse brug.

3.26 Afspraken toegevoegd die niet in het raadsprogramma waren opgenomen.

Wat gaan we er voor doen in 2023?

Onderstaande tabel geeft de afspraken en prestaties uit het bestuursakkoord 2022 - 2026 weer, inclusief de status ten tijde van de 1e Tussenrapportage 2023.

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
3.02 Bij het proces rond de gebiedsontwikkeling aan de Heuvel in Lieshout is niets doen geen optie. We gaan voor het beste plan voor Lieshout. Het plan wordt naast verlevendiging, stedenbouwkundige inpassing en verkeersveiligheid, ook getoetst aan haalbaarheid, betaalbaarheid en draagvlak. De politieke beoordeling is voor de partijen een vrije kwestie in een open debat.					
Herontwikkeling De Heuvel (Lieshout) Voor de kern van Lieshout wordt een integraal plan voorbereid. Doelstelling is en blijft het verlevendigen van de Heuvel in Lieshout. Daarvoor wordt een uitgebreid proces toegepast. Meerdere scenario's worden bekeken en beschouwd. De gemeenteraad heeft op 9 september 2021 voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld. De verwachting is dat de gemeenteraad in het vierde kwartaal van 2022 een kaderbesluit op hoofdlijnen vaststelt voor diverse ontwikkelingen die daarna nader worden uitgewerkt.	Lopend buiten planning	2020	Leefomgeving	12 - 2025	12 - 2026
		Toelichting op de status: Het plan vertoont diverse raakvlakken en relaties met andere aspecten (herinrichting Heuvel, verplaatsen horeca inrichting, bouw appartementen en aanleg parkeerplaatsen). Op verzoek van de raad is een uitgebreid proces toegepast met inbreng van inwoners. Meerdere scenario's worden bekeken waaronder die van de inwoners. Dit maakt de ontwikkeling complex. Het is de planning dat de raad op 15 juni 2023 een integraal kaderbesluit voor het project Centrumontwikkeling Lieshout neemt. De noodzakelijke planologische procedure wordt in het vierde kwartaal van 2023 opgestart. We houden rekening met een beroepsprocedure hetgeen er toe leidt dat het programma (verplaatsen horeca, bouw appartementen en aanleg parkeerplaatsen) niet eerder dan in 2026 opgeleverd zal worden.			
Opheffen parkeerknelpunten zuidzijde Lieshout De uitkomsten van het geactualiseerde parkeeronderzoek worden betrokken bij een studie naar de verkeerssituatie in het centrum van Lieshout. Een aantal scenario's wordt hierbij onderzocht. In de raadsinformatiebrief van 29 juni 2021 heeft het college het proces met betrekking tot het Centrumplan Lieshout toegelicht en de raad heeft op 9 september 2021 voor het project krediet beschikbaar gesteld. Het verkeerskundig onderzoek start in het vierde kwartaal van 2021 en afronding is gepland in het 1e kwartaal van 2022.	Lopend buiten planning	2021	Leefomgeving	03 - 2023	06 - 2023
		Toelichting op de status: Het verkeersrapport uit 2019 is geactualiseerd met nieuwe feiten en/of omstandigheden die zich in het plangebied hebben voorgedaan. Het verkeersrapport is een bijlage bij het raadsbesluit van 15 december 2022 waarbij een aantal richtinggevende uitspraken door de raad zijn gedaan. De raad krijgt in zijn vergadering van 15 juni 2023 een integraal kaderbesluit voor het project Centrumontwikkeling Lieshout voorgelegd. Eén van de beslispunten zal zijn dat het college opdracht krijgt binnen een bepaald plangebied de geactualiseerde integrale parkeeropgave te realiseren. Daadwerkelijke realisatie is afhankelijk van het opstellen van een nieuw bestemmingsplan dat			

		aan bezwaar en beroep onderhevig is.

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
3.03 Wij stellen een Omgevingsvisie op voor de kernen die door de raad vóór 1 januari 2025 moet zijn vastgesteld. Het centrale thema hierin is meer integrale aandacht voor wonen, klimaat, water en groen binnen de bebouwde kom.					
Omgevingsvisie voor bebouwde kommen De aanstaande Omgevingswet - die waarschijnlijk in werking treedt op 1 juli 2022 - schrijft voor dat gemeenten in 2024 beschikken over een Omgevingsvisie voor het gehele grondgebied. De gemeenteraad heeft in verband met de actuele uitdagingen, prioriteit gegeven aan een omgevingsvisie voor het buitengebied. Deze visie zal in 2021 worden opgeleverd. Maar de gemeente dient dus ook een omgevingsvisie te schrijven voor de vier bebouwde kommen waarin andere ruimtelijke thema's een rol spelen dan in het buitengebied. De gemeente start daarom in 2023 met het schrijven van een omgevingsvisie voor de kommen. Laarbeek kan dan in 2024 over dit belangrijk richtinggevend document beschikken.	Lopend binnen planning	2021	Leefomgeving	12 - 2024	12 - 2024
		Toelichting op de status: De omgevingsvisie voor de kernen dient wettelijk door de raad te worden vastgesteld vóór 1 januari 2025. Het project is in januari 2023 opgestart. Omdat voor de besluitvorming (vaststelling) een periode van zes maanden noodzakelijk wordt geacht, is als deadline voor het concept 1 juli 2024 aangehouden. In deze 18 beschikbare maanden zullen diverse belanghebbenden worden betrokken bij de totstandkoming van een samenhangende visie op de fysieke leefomgeving. Ook gezondheid, veiligheid en cultureel erfgoed worden nadrukkelijk hierbij betrokken. Vanzelfsprekend wordt ook de gemeenteraad op diverse momenten aangehaakt bij het proces.				

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
3.07 De gemeente wordt overspoeld met woningbouwinitiatieven. Het aantal woningen dat hiermee gepaard gaat overstijgt de woningbehoefte op de lange termijn. We maken in 2022 daarom ingrijpende keuzes in het woningbouwprogramma om de ontwikkeling van kansrijke projecten, in lijn met onze ambities in de Woonvisie, mogelijk te maken.					
Gebiedsontwikkeling hoek Oranjelaan - Lieshoutseweg	Lopend binnen planning	2022	Leefomgeving	12 - 2024	12 - 2024

Opstarten van een ontwikkelingscompetitie ten behoeve van de invulling van de hoek Oranjelaan - Lieshoutseweg met woningbouw. Dit braakliggend terrein - omringd door noodzakelijke waterberging - maakt onderdeel uit van woningbouwplan De Beekse Akkers. Gezien de prominente ligging van het plangebied aan de doorgaande route Gemert - Eindhoven is een competitie op zijn plaats. Met deze competitie willen we een kwalitatief zo hoogwaardig uitstraling zien te bereiken. Het bestemmingsplan laat hier maximaal 30 woningen toe, uit te werken door middel van een uitwerkingsplan.		Toelichting op de status: Het (deel)project is in 2022 opgestart en maakt onderdeel uit van het project De Beekse Akkers I. In het eerste kwartaal hebben de eerste interne afstemmingsoverleggen plaatsgehad, bijvoorbeeld m.b.t. tot de totale waterbergingsopgave in De Beekse Akkers. Door capaciteitsgebrek en met inachtneming van de prioriteitendiscussie is er (nog) geen vervolg gegeven aan het project. In chronologische volgorde zijn de volgende handelingen noodzakelijk: omgevingsdialoog, resterend archeologisch onderzoek, opstellen bidbook met inbegrip van bepalen beeldkwaliteit, opstarten ontwikkelingscompetitie, anterieure overeenkomst met winnende ontwikkelaar, uitwerking van plan en in procedure brengen van het uitwerkingsplan. Het opstarten van de ontwikkelingscompetitie zal in de loop van 2024 plaatsvinden.

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
3.08 Bij inbreiding wordt allereerst ingezet op herbestemming, transformatie of vervanging van bestaande gebouwen, met name gericht op het bereiken van de doelstellingen in de Woonvisie.					
Sociale huurwoningen Samen met woCom zorgen we voor voldoende sociale huurwoningen.	Lopend binnen planning	2023	Leefomgeving	12 - 2026	12 - 2026
		Toelichting op de status: Het college heeft zich gecommitteerd aan het landelijke beleid van minimaal 30% sociale huur in de nieuwbouw. Daarnaast wordt er meegewerkt aan woningbouwprojecten waarin sociale huurwoningen worden gerealiseerd en blijven we met de woningcorporatie in gesprek. Afspraken met de woningcorporatie zijn vastgelegd in de Prestatieafspraken 2023.			
Betaalbare koopwoningen We zorgen voor voldoende betaalbare koopwoningen.	Lopend binnen planning	2023	Leefomgeving	12 - 2026	12 - 2026
		Toelichting op de status: Het college heeft zich gecommitteerd aan het landelijke beleid van minimaal 36% betaalbare koopwoningen (tot €355.000) en middeldure huurwoningen (tot €1.000) in de nieuwbouw. Daarnaast wordt er meegewerkt aan diverse woningbouwprojecten waarin betaalbare koopwoningen gerealiseerd worden.			

Herontwikkeling Baverdestraat Lieshout In 2023 wordt gestart met de ruimtelijke procedure om de herontwikkeling op de Baverdestraat Lieshout mogelijk te maken.	Lopend binnen planning	2023	Leefomgeving	12 - 2023	12 - 2023
		Toelichting op de status: Ten behoeve van de ruimtelijke procedure is eind februari 2023 een omgevingsdialoog gehouden. Het ontwerp-bestemmingsplan wordt dit jaar nog ter inzage gelegd.			

Gebiedsontwikkeling De Klokkengieterij Afhankelijk van de vraag of beroep is ingesteld tegen het bestemmingsplan, zou in 2022 gestart kunnen worden met het bouwrijpmaken van het plangebied, alsmede de verkoop van de woningen. In het gunstigste scenario zou ook de bouw van de woningen gestart kunnen worden. Indien wél beroep wordt ingesteld tegen het bestemmingsplan dient te worden gewacht op de uitspraak van de Raad van State.	Lopend buiten planning	2022	Leefomgeving	12 - 2022	12 - 2024
		Toelichting op de status: In het eerste kwartaal 2022 zijn de anterieure overeenkomst en het bestemmingsplan in concept afgerond. Bovendien hebben gesprekken plaatsgehad met het Dorpsplatform over de verkeerskundige consequenties van het plan. Op 10 maart 2022 is de raad akkoord gegaan met het verwachte negatieve exploitatiesaldo. De anterieure overeenkomst is op 18 maart 2022 ondertekend. In het najaar van 2022 is het door de gemeenteraad vastgestelde bestemmingsplan ter visie gelegd. Mede dankzij een uitgebreide en meerjarige omgevingsdialoog met vertegenwoordigers van de omwonenden, is geen beroep ingesteld bij de Raad van State. Met de huidige wachttijd voor behandeling van beroepen levert dit een tijdsbesparing op van 18-24 maanden. Het bestemmingsplan is derhalve onherroepelijk. De ontwikkelaar is bezig met optimalisatie van het bouwplan, de voorbereiding op het bouwrijpmaken en de aanvraag van de omgevingsvergunning.				

Wat gaan we er voor doen in 2023?	**Status**	**Begrotings-jaar**	**Afdeling**	**Laatst vastgestelde planning**	**Nieuwe planning**
3.12 Er worden onderhoudsplannen opgesteld voor het openbaar groen, waarbij groenbeleving, biodiversiteit en klimaatadaptatie leidende principes zijn.					
Herziening groenbeleid De ambities met betrekking tot klimaatadaptatie, leefbaarheid en biodiversiteit uit het bestuursakkoord worden doorvertaald in het groenbeleid. Daarvoor wordt een herziening (op onderdelen) van het groenbeleids- en -structuurplan aan de raad voorgelegd.	Lopend binnen planning	2023	Leefomgeving	03 - 2023	03 - 2023
		Toelichting op de status: De herziening van het groenbeleids- en -structuurplan is beperkt en verkeert in de afrondende fase. Ook wordt een groenbeheerplan opgesteld als onderbouwing voor het instellen van een onderhoudsvoorziening voor openbaar groen.			

Opstellen groenbeheerplan en instellen onderhoudsvoorziening Het aangepaste groenbeleid wordt vertaald in een nieuw groenbeheerplan met daaraan gekoppeld een onderhoudsvoorziening.	Lopend binnen planning	2023	Leefomgeving	06 - 2023	06 - 2023
		Toelichting op de status: Het nieuwe groenbeheerplan is in voorbereiding.			

Herziening bomenbeleid De ambities met betrekking tot klimaatadaptatie, leefbaarheid en biodiversiteit uit het bestuursakkoord worden doorvertaald in het bomenbeleid. Daarvoor wordt een herziening (op onderdelen) van het bomenbeleidsplan aan de raad voorgelegd.	Nog niet gestart buiten planning	2023	Leefomgeving	03 - 2023	12 - 2023
		Toelichting op de status: De herziening van het bomenbeleidsplan loopt door andere prioritering binnen het team vertraging op. Daarnaast vraagt het aanwijzen van toekomstbomen de nodige tijdsinspanning waarbij ook de input van de bomenwerkgroep van IVN Laarbeek verwerkt moet worden. De verwachting is dat de herziening in de tweede helft van 2023 aan de raad kan worden voorgelegd.			

Baggeren watergangen en sloten Uitvoering geven aan de jaarschijf 2020 van het in 2019 vastgestelde beheerplan onderhoud watergangen en sloten.	Lopend binnen planning	2020	Omgevingsbeheer	12 - 2023	12 - 2023
		Toelichting op de status: Bestek en tekeningen zijn gereed. Aanbesteding wordt opgestart			

Wat gaan we er voor doen in 2023?	**Status**	**Begrotings-jaar**	**Afdeling**	**Laatst vastgestelde planning**	**Nieuwe planning**
3.14 Bij het terugdringen van wateroverlast ten gevolge van clusterbuien wordt ingespeeld op kansen (grondverwerving), maar worden inwoners ook gestimuleerd om hun eigen verantwoordelijkheid te nemen.					
Jaarlijkse rapportage duurzaamheidsagenda De Laarbeekse duurzaamheidsagenda omschrijft aan de hand van 6 thema's welke activiteiten/projecten we uitvoeren op het vlak van duurzaamheid. In de duurzaamheidsagenda zijn ook activiteiten/projecten opgenomen die gericht zijn op het terugdringen van wateroverlast ten gevolge van cluster-buien en het stimuleren van inwoners om ook hun eigen verantwoordelijkheid hierin te nemen. Jaarlijks rapporteren we de stand van zaken en brengen we de raad in de positie om de prioriteiten voor het volgende jaar aan te geven.	Lopend binnen planning	2023	Leefomgeving	11 - 2023	05 - 2023
		Toelichting op de status: De rapportage is in voorbereiding en volgt al in het voorjaar.			

Waterberging en groen Oranjelaan We realiseren een waterberging in het groengebied tussen Oranjelaan en Beekerheide in Beek en Donk. Dit combineren we met een herinrichting van deze hoofdgroenstructuur. Water afkomstig van bedrijventerrein Beekerheide kan duurzaam worden geborgen en we verhogen de biodiversiteit en kwaliteit van de leefomgeving. Met diverse betrokkenen maken we een plan dat in 2023 uitgevoerd wordt.	Nog niet gestart buiten planning	2019	Leefomgeving	06 - 2023	12 - 2023
		Toelichting op de status: Het ontwerp van de waterberging ter hoogte van de ingang Beekerheide is gereed. Aanbesteding en uitvoering volgen naar verwachting in de tweede helft van 2023.			

Wat gaan we er voor doen in 2023?	**Status**	**Begrotings-jaar**	**Afdeling**	**Laatst vastgestelde planning**	**Nieuwe planning**
3.15 Op het gebied van grootschalige opwek van energie wordt in beginsel ingezet op bewezen en effectieve maatregelen. Besparende maatregelen en zonnepanelen op het dak worden met voorrang gestimuleerd.					
Jaarlijkse rapportage duurzaamheidsagenda De Laarbeekse duurzaamheidsagenda omschrijft aan de hand van 6 thema's welke activiteiten/projecten we uitvoeren op het vlak van duurzaamheid. In de duurzaamheidsagenda zijn ook activiteiten/projecten opgenomen die gericht zijn op grootschalige opwek van energie, de warmtetransitie, het nemen van energie-besparende maatregelen en de aanleg van zonnepanelen op het dak. Jaarlijks rapporteren we de stand van zaken en brengen we de raad in de positie om de prioriteiten voor het volgende jaar aan te geven.	Lopend binnen planning	2023	Leefomgeving	11 - 2023	05 - 2023
		Toelichting op de status: De rapportage is in voorbereiding en volgt al in het voorjaar.			

Diverse onderzoeken ten behoeve van warmtetransitie Laten uitvoeren van een technisch-financiële haalbaarheidsstudie naar een schaalbare warmteproductie bij de RWZI Aarle-Rixtel. Daarnaast kleinere quickscans laten uitvoeren in Beek en Donk en Lieshout naar aardwarmte en aquathermie.	Gereed/ afgerond	2022	Leefomgeving	06 - 2023	06 - 2023
		Toelichting op de status: Nu een haalbaarheidsonderzoek heeft aangetoond dat een warmtenet in Aarle-Rixtel met de RWZI als duurzame warmtebron haalbaar is, starten we, samen met gemeente Helmond en Waterschap Aa en Maas, met de ontwikkelfase. Met			

		bewoners gaan we aan de slag met het verduurzamen van de woningen. Rapportage over de voortgang van de ontwikkelfase zal voortaan plaatsvinden via de jaarlijkse rapportage rondom de duurzaamheidsagenda.

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
3.16 Bij de eventuele plaatsing van windmolens is voldoende draagvlak een vereiste, met lokaal eigenaarschap als uitgangspunt. Daarbij worden de resultaten en conclusies van de omgevingsdialoog meegenomen.					
Jaarlijkse rapportage duurzaamheidsagenda De Laarbeekse duurzaamheidsagenda omschrijft aan de hand van 6 thema's welke activiteiten/projecten we uitvoeren op het vlak van duurzaamheid. Als in de toekomst de eventuele plaatsing van windmolens (onder voorwaarden) aan de orde zou komen, wordt dit opgenomen in de duurzaamheidsagenda. Jaarlijks rapporteren we de stand van zaken en brengen we de raad in de positie om de prioriteiten voor het volgende jaar aan te geven.	Lopend binnen planning	2023	Leefomgeving	11 - 2023	05 - 2023
		Toelichting op de status: De rapportage is in voorbereiding en volgt al in het voorjaar.			

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
3.17 De gemeente blijft investeren in regionale samenwerking op het gebied van toerisme en recreatie. Laarbeek wordt als onderdeel van Land van de Peel gepromoot.					
Actualisatie beleid recreatie en toerisme In 2022 wordt het beleid voor recreatie en toerisme geactualiseerd. Het handboek recreatie en toerisme wordt gemaakt voor en met ondernemers. De visie en beleidslijnen zullen voortbouwen op onder andere de Omgevingsvisie buitengebied en de recente samenwerking voor Peelmarketing.	Lopend binnen planning	2020	Leefomgeving	12 - 2023	12 - 2023
		Toelichting op de status: In het najaar 2022 is gestart met de actualisatie van het beleid. Het nieuwe beleid in de vorm van een 'Programma' onder de Omgevingswet wordt voor de zomer ter besluitvorming voorgelegd aan het college. De raad wordt hierover nader geïnformeerd.			

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
3.18 We zetten in op het versterken van de natuur en landschap van Laarbeek, met het oog op het bevorderen van de biodiversiteit, met als zwaartepunten 't Gulden Land en de tweede fase van waterhouderij De Blauwe Poort. 't Gulden Land wordt in goede samenwerking met de gemeente Helmond en Waterschap Aa en Maas gecontinueerd.					
Jaarlijkse rapportage duurzaamheidsagenda De Laarbeekse duurzaamheidsagenda omschrijft aan de hand van 6 thema's welke activiteiten/projecten we uitvoeren op het vlak van duurzaamheid. In de duurzaamheidsagenda zijn ook activiteiten/projecten opgenomen die gericht zijn op het versterken van natuur en landschap en het bevorderen van de biodiversiteit in Laarbeek. Jaarlijks rapporteren we de stand van zaken en brengen we de raad in de positie om de prioriteiten voor het volgende jaar aan te geven.	Lopend binnen planning	2023	Leefomgeving	11 - 2023	05 - 2023
		Toelichting op de status: De rapportage is in voorbereiding en volgt al in het voorjaar.			
EVZ/beekherstelproject Blauwe Poort fase 2 Rond de Aa, de Boerdonkse Aa en de Snelle Loop zijn inmiddels voldoende gronden verworven om samen met waterschap Aa en Maas een EVZ aan te legen en beekherstelproject te kunnen starten. In 2023 ronden we de planvorming en voorbereiding af zodat uitvoering eind 2023 of in 2024 kan plaatsvinden.	Lopend binnen planning	2023	Leefomgeving	10 - 2023	10 - 2023
		Toelichting op de status: Het definitieve ontwerp is bijna gereed. De regie ligt bij het Waterschap.			
Van Gogh Nationaal Park	Lopend binnen planning	2021	Leefomgeving	12 - 2023	12 - 2023

In 2019-2020 heeft Laarbeek deelgenomen aan de voorbereiding tot het verkrijgen van de status van Van Gogh Nationaal Park. Laarbeek is gevraagd om vanaf 2021 deel te nemen aan het Van Gogh Nationaal park, een samenwerking van een veertigtal partijen: gemeentes, waterschappen en maatschappelijke organisaties. Van Gogh Nationaal Park zal fungeren als vliegwiel voor ruimtelijk opgaves, zoals duurzame energieontwikkeling. Hierbij is oog voor het behouden en versterken van het Brabantse landschap, dat op talrijke schilderijen van Van Gogh terug te vinden is. Daarnaast versterkt de titel Nationaal Park de toeristische aantrekkingskracht van Laarbeek. De status Nationaal Park is (nog) niet toegekend.		Toelichting op de status: Het Van Gogh Nationaal Park in oprichting breidt de samenwerking met betrokkenen en nieuwe partijen verder uit in afwachting van toekenning van de status als Nationaal Park.			

Realisatie ecologische verbinding Boerdonkse Kampen In de Boerdonkse Kampen (Mariahout) realiseren we een ecologische verbindingszone die de Mariahoutse Bossen en de bossen van Het Gerecht (gemeente Meierijstad) met elkaar verbindt.	Gereed/ afgerond	2022	Leefomgeving	03 - 2023	03 - 2023
		Toelichting op de status: Er is een perceel landbouwgrond aangekocht. De tweede grondruil die nog nodig was, is ook tot stand gekomen. Inmiddels wordt het plan voor de EVZ verder uitgewerkt en worden de benodigde vergunningen aangevraagd. In februari-maart 2023 zal de EVZ worden aangelegd.			

Visie 't Gulden land realiseren De visie voor ’t Gulden Land is in 2019 vastgesteld door de gemeenteraad. De gebiedsontwikkeling in ’t Gulden Land draagt sterk bij aan de positionering van Laarbeek als Waterpoort van de Peel. Samen met de partners Waterschap Aa en Maas en gemeente Helmond gaan we in 2022 gaan we verder aan de slag met verschillende deelprojecten, waaronder natuurontwikkeling in de Kop van Aarle-Rixtel.	Lopend binnen planning	2020	Leefomgeving	12 - 2026	12 - 2026
		Toelichting op de status: In 2023-2024 krijgt 't Gulden Land vorm als natuur- en recreatiegebied. De inrichting van het beekherstel van de Gulden Aa in Helmond vindt in de lente van 2023 plaats. De start van de realisatie van de natuurontwikkeling in de kop van Aarle-Rixtel is in het najaar van 2023 gepland. Ook de ingrepen voor de ontsluiting en beleving van het gebied, evenals het verhogen van de herkenbaarheid worden in 2023-2024 gerealiseerd.			

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
3.19 We vinden de bescherming en instandhouding van het erfgoed in het algemeen en van Landgoed Eyckenlust, Landgoed Croy en Missieklooster Heilig Bloed erg belangrijk. Hierbij geldt 'behoud door ontwikkeling' als uitgangspunt.					
Uitvoeringsprogramma erfgoedbeleid Het geactualiseerde erfgoedbeleid (Een erfenis aan verhalen) voor 2021-2026 is in september 2021 vastgesteld door de raad. In het bijhorende uitvoeringsprogramma zijn acties per ambitie opgenomen tot en met 2026 . Het uitvoeringsprogramma is gevoed met ideeën van inwoners, bestuur en ambtelijk betrokkenen. Voor komend jaar staan acties als het opstellen van een kerkenvisie Laarbeek en paraplubestemmingsplan archeologie op het programma.	Lopend binnen planning	2022	Leefomgeving	12 - 2026	12 - 2026
		Toelichting op de status: Diverse acties uit het uitvoeringsprogramma worden in 2023 opgepakt: besluitvorming Kerkenvisie Laarbeek, erfgoededucatie, erfgoed verankeren in Omgevingsvisie kernen, beleid recreatie en toerisme en herijken van de lijst van cultuurhistorisch waardevolle, beeldbepalende en monumentale panden.			

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
3.20 Het paraplubestemmingsplan archeologie en monumenten en de Kerkenvisie worden opgesteld.					
Cultuurhistorische waardevolle panden Er wordt beleid ontwikkeld zodat met betrekking tot cultuurhistorische waardevolle panden in het buitengebied afwegingen kunnen worden gemaakt. Onderdeel hiervan is een herijking van de lijst.	Lopend binnen planning	2020	Leefomgeving	12 - 2023	12 - 2023
		Toelichting op de status: In najaar 2022 is gestart met de actualisatie van de lijst van beeldbepalende panden en gemeentelijke monumenten. De uitwerking van het beleid wordt gecombineerd met het opstellen van de nieuwe lijst. Doel is dat de bescherming van de cultuurhistorische panden goed ruimtelijk en juridische verankerd wordt in het toekomstige Omgevingsplan.			

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
3.21 In verband met het grote aantal verkeersuitdagingen binnen het grondgebied van Laarbeek, wordt een Integrale Verkeersstudie verricht, met daarin een doorkijk naar en afstemming met de regionale verkeersproblematiek en de kansrijke inbreidings- en uitbreidingslocaties. In deze studie worden ook onderwerpen als de Sonseweg en de ervaren verkeersoverlast in de kernen meegenomen.					
Inpassingsplan N279 De uitspraak van Raad van State is inmiddels geweest waardoor het inpassingsplan van tafel is. In Noordoost-Brabant moet een goed functionerend wegennet, de zogeheten Robuuste Rand, de druk op het onderliggend wegennet verminderen en sluipverkeer voorkomen. In dat kader denkt Laarbeek binnen de Stuurgroep N279 actief mee over de hernieuwde aanpak van deze provinciale verkeersader. Met behulp van een Brede Belangen Benadering (BBB) wordt gezocht naar consensus in plaats van compromissen. Gelijktijdig met de aanpak van de N279 nemen we ook gemeentelijke projecten mee zoals de aansluiting Peeleindseweg - N272.	Lopend buiten planning	2019	Leefomgeving	04 - 2023	12 - 2024
		Toelichting op de status: Het project is inmiddels opnieuw opgestart. Hierbij is het uitgangspunt om te werken met de Brede Belangen Benadering. Ook zal worden gewerkt met het onlangs vastgestelde nieuwe verkeersmodel. In het eerste kwartaal is gestart met het opstarten van zaken die opgenomen zijn in het plan van Aanpak wat eind 2022 is vastgesteld. Ook is bij de provincie gestart met het invullen van de bemensing van de projectgroep. Ook is een begin gemaakt met het opstellen van een plan voor de omgevingsparticipatie.			

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
3.25 We streven naar het oplossen van het verkeersknelpunt bij de Beekse brug.					
Bereikbaarheid en aanvaardbaar verkeersniveau ten behoeve van de leefbaarheid Op basis van de op te leveren planstudie Beekse Brug wordt een voorstel aan de gemeenteraad voorgelegd voor de uitvoering.	Lopend binnen planning	2020	Leefomgeving	12 - 2023	12 - 2023
		Toelichting op de status: Het afsluiten van de Bosscheweg is voor de gemeente niet acceptabel omdat			

		de leefbaarheid in de kern Beek en Donk dan niet meer acceptabel is door een forse toename van het verkeer. Voor ons ligt de oplossing in het iets verschuiven van de Bosscheweg, zodat een linksafstrook kan worden gerealiseerd op de N 615. In september 2022 heeft er een bestuurlijk overleg met de provincie plaats gevonden over de visie van Eyckenlust. De afspraak is gemaakt om het geheel integraal bekeken. In het eerste kwartaal is nog een plan opgesteld voor een andere oplossing waarbij er geen grond nodig is van kasteel Eyckenlust. Dit is echter geen optimale oplossing voor het oplossen van het verkeersprobleem.

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
3.26 Afspraken toegevoegd die niet in het raadsprogramma waren opgenomen.					
Invoering Omgevingswet De implementatie van de Omgevingswet krijgt ook in 2023 een vervolg. De definitieve datum van inwerkingtreding staat vast op 1 januari 2024. Per die datum voldoen wij aan de minimale eisen voor inwerkingtreding. De ambtelijke organisatie is opgeleid. De ruimtelijke dienstverlening is op orde en alle met de Omgevingswet samenhangende raadsbesluiten zijn genomen. De eerste stappen richting het definitieve Omgevingsplan worden gezet.	Lopend buiten planning	2023	Omgevingsbeheer	06 - 2023	12 - 2023
		Toelichting op de status: De datum van 1 januari 2024 is definitief. Daarmee komen we tot de afronding van de implementatie op het gebied van het Digitaal Stelsel Omgevingswet en werken we aan onze werkprocessen op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving en ruimtelijke dienstverlening. We verzorgen opleidingen voor de hele organisatie en zetten de eerste stappen richting het Omgevingsplan.			
Inrichting Vonderweg Het afronden van de inrichting van de Vonderweg na duidelijkheid aan de hand van gerechtelijke uitspraak (30 km of 50 km zone).	Lopend buiten planning	2018	Omgevingsbeheer	12 - 2022	09 - 2023
		Toelichting op de status: Uitvoering van afrondende werkzaamheden in voorzien in het 3e kwartaal 2023.			

3.2 Financiën

Onderstaande tabel laat de mutaties uit de 1e Tussenrapportage 2023 zien.

	Begroting	Meerjarenperspectief		
	2023	2024	2025	2026
Nieuw beleid	0	0	0	0
Bestaand beleid	-159	-119	-119	-119
Overige technische mutaties	0	0	0	0
Mutaties over de programma's	116	170	170	170

Deze mutaties worden onderstaand verder toegelicht, met uitzondering van de mutaties met betrekking tot Gemeentefonds, Kapitaallasten en Mutaties over de programma's. Deze vindt u terug in de bijlage. Tevens is een nadere specificatie van de Overige technische mutaties niet opgenomen in deze rapportage omdat deze administratief van aard zijn.

		Begroting	Meerjarenperspectief		
		2023	2024	2025	2026
Nieuw beleid		**0**	**0**	**0**	**0**
Samenwerkingsovereenkomst Masterplan Eyckenlust		**0**	**0**	**0**	**0**
	Lasten	-20	0	0	0
	Baten	20	0	0	0

Het werkbudget voor de Bereikbaarheidsagenda in 2023 incidenteel op te hogen met € 20.000 voor nader onderzoek naar een integrale oplossing voor het verkeersknelpunt bij de Beekse Brug.

Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)		**0**	**0**	**0**	**0**
	Lasten	-416	-419	-423	0

	Baten	416	419	423	0

Op 14 april 2023 is het verleningsbesluit van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) ontvangen met betrekking tot de regeling "Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid" (CDOKE). Hiermee wordt een specifieke uitkering verleend van € 1.258.371 in de vorm van een voorschot en dit wordt uitgekeerd in drie tranches, verdeeld over 2023, 2024 en 2025. Het doel van deze meerjarige regeling is om de capaciteit (bemensing) te vergroten bij decentrale overheden voor de uitvoering van klimaat- en energiebeleid. Verantwoording vindt plaats via de SiSa systematiek. De regeling loopt tot 31 december 2025. RVO vermeldt dat er nog wordt gewerkt aan een regeling voor na 2025 en dat daar middelen voor zijn gereserveerd. Tot dat daar meer duidelijkheid over bestaat worden de middelen binnen Laarbeek tot en met 2025 geraamd.

Bestaand beleid		**-159**	**-119**	**-119**	**-119**
1e begrotingswijziging 2023 GR ODZOB		**-179**	**-139**	**-139**	**-139**
	Lasten	-179	-139	-139	-139

De gemeenschappelijke regeling (GR) ODZOB vraagt de gemeenteraad een zienswijze te geven bij de eerste wijziging van de begroting 2023 van de GR ODZOB. Deze begrotingswijziging leidt tot een budgettaire nadelige bijstelling van structureel € 139.149 en wordt voornamelijk veroorzaakt door loon- en prijsstijgingen.
Daarnaast wordt nog een aanvullende incidentele bijdrage van € 39.972 gevraagd ter versterking van de algemene reserve.

Bijstelling ophoging budgetten groenbeheer		**20**	**20**	**20**	**20**
	Lasten	20	20	20	20

Bij de begroting 2022 is een dubbeling opgetreden in de budgetten groenbeheer. Hierdoor kan de structurele verhoging worden teruggebracht van € 50.000 naar € 30.000.

Subsidie 2023 Informatiepunten Digitale Overheid (IDO) Bibliotheek de Lage Beemden		**0**	**0**	**0**	**0**
	Lasten	0	0	0	0

De Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid is op 1 januari 2023 in werking getreden. Gemeenten worden hierdoor verantwoordelijk gemaakt voor de instandhouding (en het breder uitzetten) van de Informatiepunten. Gemeenten nemen hiermee de taak van de Koninklijke Bibliotheek over als subsidieverstrekker van het IDO. Door de subsidie die de gemeente hiervoor gekregen heeft te verstrekken aan Bibliotheek de Lage Beemden, kan Bibliotheek de Lage Beemden de IDO’s in stand houden in gemeente Laarbeek.

Programma 4 Economie en werkgelegenheid

Portefeuillehouders

Wethouder Briels
Wethouder Slaets-Sonneveldt
Wethouder Van den Berkmortel

4.1 Afspraken & prestaties

Afspraken

In het bestuursakkoord 2022 - 2026 'Samen aan zet!' zijn de volgende afspraken opgenomen:

4.01	De gemeente ondersteunt de realisatie van een regionaal bedrijventerrein in de regio en zet tevens in op uitbreiding van bedrijventerrein Bemmer ten behoeve van de lokale behoefte.
4.02	De bestaande Retailnota wordt op actualiteit ververst.
4.03	In ons vestigingsbeleid wordt het bieden van (meer) werkgelegenheid als toewijzingscriterium gehanteerd.
4.04	De gemeente neemt haar verantwoordelijkheid waar het gaat om de huisvesting van arbeidsmigranten, conform recent vastgesteld beleid.

Wat gaan we er voor doen in 2023?

Onderstaande tabel geeft de afspraken en prestaties uit het bestuursakkoord 2022 - 2026 weer, inclusief de status ten tijde van de 1e Tussenrapportage 2023.

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
4.01 De gemeente ondersteunt de realisatie van een regionaal bedrijventerrein in de regio en zet tevens in op uitbreiding van bedrijventerrein Bemmer ten behoeve van de lokale behoefte.					
Locatiestudie regionaal bedrijventerrein In 2022 wordt de locatie bepaald van het beoogde nieuwe regionale bedrijventerrein in De Peel. Ook zal worden onderzocht wat de beste manier is om de samenwerking tussen de betrokken gemeenten het beste formeel te regelen voor de volgende fase.	Lopend binnen planning	2022	Leefomgeving	06 - 2023	06 - 2023
		Toelichting op de status: De onderzoeken naar de locatie en samenwerkingsvorm lopen.			

4.2 Financiën

Onderstaande tabel laat de mutaties uit de 1e Tussenrapportage 2023 zien.

	Begroting	Meerjarenperspectief		
	2023	2024	2025	2026
Mutaties over de programma's	2	2	2	2

Deze mutaties worden onderstaand verder toegelicht, met uitzondering van de mutaties met betrekking tot Gemeentefonds, Kapitaallasten en Mutaties over de programma's. Deze vindt u terug in de bijlage. Tevens is een nadere specificatie van de Overige technische mutaties niet opgenomen in deze rapportage omdat deze administratief van aard zijn.

Programma 5 Gezondheid, welzijn zorg en onderwijs

Portefeuillehouders

Wethouder Briels
Wethouder Slaets-Sonneveldt

5.1 Afspraken & prestaties

Afspraken

In het bestuursakkoord 2022 - 2026 'Samen aan zet!' zijn de volgende afspraken opgenomen:

5.01	De komende raadsperiode wordt gewerkt aan een nieuw Beleidsplan sociaal domein met als centrale thema's integraliteit, maatwerk, inclusiviteit, toegankelijkheid (in brede zin) en vindbaarheid.
5.02	We rollen vroegsignalering breder uit over het sociaal domein.
5.03	We blijven inzetten op activerend huisbezoek.
5.04	Het minimabeleid krijgt een stevige impuls met extra aandacht voor vroegsignalering.
5.05	We ontwikkelen de huiskamerprojecten door.
5.06	Laarbeek blijft inzetten op een 'dementie-vriendelijke gemeente'.
5.07	De mantelzorger wordt ondersteund en ontlast.
5.08	Schulddienstverlening wordt verder uitgebouwd.
5.09	We zijn ruimhartig in de opvang van statushouders en vluchtelingen.
5.10	We zetten in op maatwerk door samenwerking met alle partners die nodig zijn om mensen te helpen volwaardig deel te nemen aan de arbeidsmarkt en kijken daarbij over de grenzen van de bestaande regels en kaders heen.
5.11	Er vindt een herijking plaats van het accommodatiebeleid, waarbij tevens wordt gestudeerd op de wenselijkheid en uitvoerbaarheid van omni-verenigingen.
5.12	We zetten in op het toekomstbestendig maken van het Ontmoetingscentrum Beek en Donk.

5.13 De energieneutraliteit van gemeentelijke gebouwen wordt aangepakt, hetgeen een forse investering tot gevolg kan hebben. Hierbij wordt niet alleen naar de kosten, maar ook naar de opbrengsten en vervangingsinvesteringen gekeken. De gemeente streeft naar een 55% reductie van de CO2-voetafdruk van haar gemeentelijke gebouwen in 2030 (ten opzichte van 1990). Maatregelen worden bij voorkeur uitgevoerd tijdens natuurlijke vervangingsmomenten.

5.14 Afspraken toegevoegd die niet in het raadsprogramma waren opgenomen

Wat gaan we er voor doen in 2023?

Onderstaande tabel geeft de afspraken en prestaties uit het bestuursakkoord 2022 - 2026 weer, inclusief de status ten tijde van de 1e Tussenrapportage 2023.

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
5.01 De komende raadsperiode wordt gewerkt aan een nieuw Beleidsplan sociaal domein met als centrale thema's integraliteit, maatwerk, inclusiviteit, toegankelijkheid (in brede zin) en vindbaarheid.					
Burgerparticipatie inbedden in structuur sociaal domein We willen inwoners vooraf betrekken als we nieuwe zaken op gaan starten. Ook willen we graag dat inwoners zelf aangeven waar prioriteiten moeten liggen. Met het opstellen van het nieuwe beleidsplan creëren we hier expliciet ruimte voor. Burgerparticipatie wordt een standaard onderdeel van onze werkwijze gedurende de looptijd van het beleidsplan. Hierbij besteden we daarnaast ook specifieke aandacht aan jeugdparticipatie (Bestuursakkoord, stimuleren jeugdparticipatie). Om deze werkwijze in te bedden is een extra impuls nodig, waar we de komende jaren actief mee aan de slag gaan.	Lopend binnen planning	2023	Samenleving	12 - 2026	12 - 2026
		Toelichting op de status: Bij het opstellen van het beleidsplan Sociaal Domein zijn naast de adviesraden (Adviesraad Sociaal Domein en de Cliëntenraad Participatiewet waar ook inwonersbelangen worden behartigd) inwoners actief benaderd middels een enquête. Zij hebben kunnen aangeven waar volgens hen prioriteit aan gegeven dient te worden in het Sociaal Domein. Tevens hebben wij aan hen gevraagd of ze bij de verdere uitvoering van het beleidsplan Sociaal Domein mee willen denken en doen. Hier is ruim gehoor aan gegeven. Wij zullen hen dan ook benaderen bij het opstellen van het Uitvoeringsprogramma Sociaal Domein en de acties die daaruit voortvloeien.			

Opstellen Beleidsplan Sociaal Domein 2023-2026 In 2022 zijn we gestart met het opstellen van een nieuw Beleidsplan Sociaal Domein. Eind 2022 loopt het huidige beleidsplan af. Het huidige beleidsplan wordt geëvalueerd en daarnaast vinden verschillende sessies plaats (zowel intern ambtelijk als bestuurlijk, maar ook met externen (partners en inwoners)) om te komen tot een nieuw beleidsplan. Dit beleidsplan geeft richting aan de koers van het Sociaal Domein voor de komende 4 jaar.	Lopend binnen planning	2023	Samenleving	10 - 2023	10 - 2023
		Toelichting op de status: Het beleidsplan Sociaal Domein 2023-2026 is in voorbereiding. Input is opgehaald bij de partners die actief zijn in het Sociaal Domein. Daarnaast is ook input opgehaald bij het fysieke domein en hebben inwoners middels een enquête kunnen aangeven waar zij in het Sociaal Domein prioriteit aan willen geven en of ze in het vervolg op het beleidsplan mee willen denken en werken aan de uitvoeringsagenda. Het concept-beleidsplan wordt ter advisering voorgelegd aan de adviesraden (Adviesraad Sociaal Domein en Cliëntenraad Participatiewet) om het vervolgens richting het bestuurlijk besluitvormingsproces te brengen.				

Wat gaan we er voor doen in 2023?	**Status**	**Begrotings-jaar**	**Afdeling**	**Laatst vastgestelde planning**	**Nieuwe planning**
5.02 We rollen vroegsignalering breder uit over het sociaal domein.					
Structurele inbedding van vroegsignalering In 2021 en 2022 is gestart met de uitvoering van vroegsignalering in het kader van financiële problemen. In verband met de stijgende kosten die mensen ervaren neemt deze problematiek toe. In het bestuursakkoord 'Samen aan Zet' is opgenomen dat we vroegsignalering breder uitrollen over het Sociaal Domein. De welzijnsorganisatie heeft hierin een belangrijke rol als signaalpartner. In 2023 rollen we vroegsignalering breder uit over het sociaal domein en zorgen we voor de structurele borging van vroegsignalering van financiële problemen zowel in kwalitatieve als kwantitatieve zin. Hierbij zal communicatie in de preventieve, voorlichtende sfeer een belangrijk rol spelen en zullen partners als het onderwijs en de werkgevers een belangrijke rol spelen.	Lopend binnen planning	2023	Samenleving	12 - 2023	12 - 2023
		Toelichting op de status: In afstemming met een werkgeversdelegatie is een communicatiemiddel ontwikkeld wat ingezet kan worden bij het (vroeg)signaleren van financiële problemen door werkgevers bij werknemers. Met het onderwijs wordt de afstemming gezocht om het project 'cashen' opnieuw op te gaan starten.				

Voor- en vroegschoolse educatie We ontwikkelen een beleidsplan en een subsidieregeling voor Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) en implementeren deze in afstemming met de betrokken partijen. VVE zet in op het verminderen van (taal)achterstanden bij peuters. Tegelijkertijd heeft het een signalerende functie in de brede zin: het vroegsignaleren van factoren die van invloed zijn op de ontwikkeling van het kind. Dit sluit aan bij het bestuursakkoord 'Samen aan zet!', waarin is opgenomen dat we vroegsignalering breder uitrollen over het Sociaal Domein.	Lopend binnen planning	2023	Samenleving	12 - 2023	12 - 2023
		Toelichting op de status: Het beleidsplan VVE en bijbehorende subsidieregeling hebben wij in december 2022 vastgesteld. We blijven in gesprek met de kinderopvangaanbieders over uitvoering, eventuele knelpunten en verbetering hiervan.			

Wat gaan we er voor doen in 2023?	**Status**	**Begrotings-jaar**	**Afdeling**	**Laatst vastgestelde planning**	**Nieuwe planning**
5.04 Het minimabeleid krijgt een stevige impuls met extra aandacht voor vroegsignalering.					
Maatwerkregeling energiekosten In regionaal verband (GR Peelgemeenten) wordt eind 2022 een pilot van 3 maanden gestart in het kader van de maatwerkregeling energiekosten. Dit om maatwerk te bieden aan mensen die door bijvoorbeeld het faillissement van een energieleverancier of het einde van het energiecontract plotseling met veel hogere energiekosten te maken krijgen en waarbij de eenmalige energietoeslag onvoldoende ondersteuning biedt. Mogelijk dat deze pilot leidt tot een, vooralsnog, structurele regeling.	Gereed/ afgerond	2023	Samenleving	03 - 2023	03 - 2023
		Toelichting op de status: De Maatwerk-energietoeslag is begin januari 2023 van start gegaan. Het gaat om een pilot van een half jaar. In juli 2023 zal bezien worden of de regeling stopgezet wordt of voortgezet gaat worden.			

Sluitende keten schuldhulpverlening Om ervoor te zorgen dat de keten van schuldhulpverlening (variërend van lichte financiële problemen tot en met een wettelijk schuldsaneringstraject) sluitend is, worden de momenteel ontbrekende/onvolledig ingeregelde schakels ingericht. Dat wil zetten dat het maatschappelijk werk erop wordt ingericht dat zij zowel in kwantitatieve als kwalitatieve zin in staat zijn om voor in de keten de benodigde hulp te kunnen verlenen in de vorm van budgetcoaching, budgetbegeleiding en budgetbeheer (niet technisch budgetbeheer want dat zit bij Kredietbank Nederland). Verder wordt, ook in aansluiting op de in voorbereiding zijnde notitie jeugd, een plan ontwikkeld voor de doelgroep jongeren (met schulden). Dit is een doelgroep waar we specifieke aandacht aan moeten geven, zeker ook gezien de huidige (corona)situatie. Om te voorkomen dat zij in financiële problemen komen (begint al bij de voorlichting op de basisschool) en als ze financiële problemen/schulden hebben, hoe ze in beeld te krijgen en we ze een passend aanbod kunnen bieden. Tenslotte gaan we in samenhang met de andere leefgebieden en in afstemming met het Sociaal Team Laarbeek in de voorlichtende sfeer een preventief aanbod ontwikkelen. Dit doen we aan de hand van life-events welke (mogelijk) leiden tot een veranderde financiële situatie. We gaan inwoners hier pro-actief over informeren.	Lopend buiten planning	2021	Samenleving	12 - 2022	12 - 2023
		Toelichting op de status: Naar aanleiding van de aanbevelingen uit het rapport van de rekenkamercommissie inzake de schuldhulpverlening in Laarbeek is een aantal zaken opgepakt: 1. het opstellen van een monitor Sociaal Domein, waarbij voorrang wordt gegeven aan het onderwerp schuldhulpverlening; de raad wordt hierbij gevraagd om hun behoefte aan gegevens kenbaar te maken; 2. het toegangsvraagstuk, waar schuldhulpverlening onderdeel van uitmaakt. wordt verder uitgewerkt; 3. de raad wordt betrokken bij het opstellen van een nieuw regionaal beleidsplan schuldhulpverlening en de lokale uitwerking daarvan; 4. de samenwerking met de ketenpartners wordt opgepakt door opnieuw netwerkbijeenkomsten te organiseren. Een concept voor de communicatie richting jongeren wordt ontwikkeld wat medio 2023 tot uitvoering wordt gebracht. Om invulling te geven aan de optimalisatie van de keten schuldhulpverlening en om dit in kwalitatieve en kwantitatieve zin structureel te borgen is de pilot vanaf 2023 omgezet in structurele formatie-uitbreiding (vroegsignalering en schuldhulpverlening fase 1).				

Wat gaan we er voor doen in 2023?	**Status**	**Begrotings-jaar**	**Afdeling**	**Laatst vastgestelde planning**	**Nieuwe planning**
5.05 We ontwikkelen de huiskamerprojecten door.					
Bevorderen integraliteit en eenzaamheidsaanpak	Lopend buiten planning	2023	Samenleving	06 - 2023	10 - 2023

In het Bestuursakkoord 'Samen aan Zet' is opgenomen dat de gemeente zich inzet voor een eenzaamheidsaanpak en dat integraliteit een belangrijk thema is. In de afgelopen jaren zijn er huiskamers in Mariahout, Lieshout en Beek en Donk geopend. In iedere huiskamer is een activiteitenprogramma met verschillende thema's ten behoeve van ontmoeting, ontspanning, educatie voor de inwoners van Laarbeek.		Toelichting op de status: Onder regie van de externe aanjager wordt geïnvesteerd in de samenwerking tussen de partijen en de activiteiten in de Huiskamers. In het eerste kwartaal van 2023 is gestart met verkennende gesprekken over een Huiskamer in Aarle-Rixtel. Verwacht wordt dat in het najaar van 2023 een Huiskamer in Aarle-Rixtel is gerealiseerd.

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
5.06 Laarbeek blijft inzetten op een 'dementie-vriendelijke gemeente'.					
Harmonisatie minimaregelingen en bijzondere bijstand In 2022 wordt gestart met de inventarisatie van de minimaregelingen en de bijzondere bijstandsregelingen in de Peelgemeenten om te komen tot een harmonisatie ervan in 2023.	Lopend binnen planning	2023	Samenleving	06 - 2023	06 - 2023
		Toelichting op de status: De inventarisatie van de diverse minimaregelingen in de Peelgemeenten heeft plaatsgevonden. Momenteel wordt onderzocht wat de financiële consequenties zijn van harmonisatie van deze regelingen. Daarnaast worden de inhoudelijke stukken in orde gemaakt voor het bestuurlijk besluitvormingsproces. Vooralsnog gaan we ervan uit dat we de planning van de harmonisatie van de minimaregelingen gaan halen. Voor wat betreft de bijzondere bijstandsregelingen is dat nog onduidelijk. Wellicht dat gefaseerde harmonisatie plaatsvindt.				

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
5.07 De mantelzorger wordt ondersteund en ontlast.					
Een plan van aanpak opstellen voor de ondersteuning van mantelzorgers In het Bestuursakkoord 'Samen aan Zet' is opgenomen dat mantelzorgers actief worden ondersteund, zodat zij hun mantelzorgtaken langer vol kunnen houden. We willen namelijk overbelasting van mantelzorgers voorkomen. Op dit moment is er geen plan voor mantelzorgondersteuning. In 2023 stellen we, samen met de welzijnsorganisatie, hiervoor een	Nog niet gestart binnen planning	2023	Samenleving	12 - 2023	12 - 2023
		Toelichting op de status: Het opstellen van het plan van aanpak is gepland te starten in de 2e helft van 2023.			

plan op.		

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
5.09 We zijn ruimhartig in de opvang van statushouders en vluchtelingen.					
Plan van aanpak statushouders, vluchtelingen, arbeidsmigranten en crisismigranten Met de stijgende aantallen statushouders, vluchtelingen, arbeidsmigranten en crisismigranten maken we een aanpak die zich richt, ambitie uitspreekt en waarin het integrale verband wordt gelegd tussen het veiligheids-, sociaal en ruimtelijk domein.	Nog niet gestart binnen planning	2023	Samenleving	12 - 2023	12 - 2023
		Toelichting op de status: Het is nog niet gelukt om de vacature voor beleidsadviseur vluchtelingen en statushouders in te vullen.			

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
5.13 De energieneutraliteit van gemeentelijke gebouwen wordt aangepakt, hetgeen een forse investering tot gevolg kan hebben. Hierbij wordt niet alleen naar de kosten, maar ook naar de opbrengsten en vervangingsinvesteringen gekeken. De gemeente streeft naar een 55% reductie van de CO2-voetafdruk van haar gemeentelijke gebouwen in 2030 (ten opzichte van 1990). Maatregelen worden bij voorkeur uitgevoerd tijdens natuurlijke vervangingsmomenten.					
Uitvoeringsprogramma verduurzaming gemeentelijke gebouwen Uitvoeren van verduurzamingsmaatregelen bij het gemeentehuis Beek en Donk en Sportpark De Hut Aarle Rixtel. Een en ander overeenkomstig vastgestelde routekaart.	Lopend binnen planning	2023	Bedrijfsvoering	06 - 2023	06 - 2023
		Toelichting op de status: De routekaart verduurzaming maatschappelijk vastgoed Gemeentelijk vastgoed is gereed. Deze is gepresenteerd aan de commissie en is in februari 2023 in de raad vastgesteld. Op dit moment worden de verduurzamingsplannen in samenwerking met de provincie uitgewerkt.			

Verduurzaming gemeentelijk vastgoed; Meerjarenonderhoudsplan Gemeentelijk vastgoed verduurzamen door het opnemen van duurzaamheid in het meerjarenonderhoudsplan (MJOP).	Lopend buiten planning	2020	Bedrijfsvoering	02 - 2023	05 - 2023
		Toelichting op de status: De routekaart verduurzaming maatschappelijk vastgoed Gemeentelijk vastgoed is gereed. Deze is gepresenteerd aan de commissie en is in februari 2023 in de raad vastgesteld. Op dit moment (maart 2023) zijn we bezig met het opstellen van een duurzaam MJOP voor de periode 2023-2032.			

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
5.14 Afspraken toegevoegd die niet in het raadsprogramma waren opgenomen					
Nationaal Programma Onderwijs Gemeente Laarbeek heeft van het Rijk middelen ontvangen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) voor haar rol in voorschoolse educatie, primair en voortgezet onderwijs tot en met schooljaar 2024-2025. Na de evaluatie rondom de inzet van de NPO-middelen tot nu toe, besluiten wij over de inzet van de resterende beschikbare NPO-middelen.	Lopend buiten planning	2023	Samenleving	06 - 2023	08 - 2023
		Toelichting op de status: Wij hebben begin maart besloten over de bekostiging van het project cultuurcoach voor de duur van 3 maanden ter afronding van dit project. Voor het project extra inzet Jeugdgezondheidszorg wordt na een evaluatie voor de zomer een besluit genomen.			
Opstellen van een Lokale Educatieve Agenda Gemeenten hebben de wettelijke opdracht om jaarlijks te overleggen met schoolbesturen en kinderopvangorganisaties over een aantal onderwerpen, zoals bijvoorbeeld het tegengaan van onderwijsachterstanden en het bevorderen van integratie. De Lokaal Educatieve Agenda (LEA) is een instrument dat helpt om dit verplichte overleg inhoud te geven en tot gezamenlijke afspraken te komen. In 2023 stellen we een LEA op.	Nog niet gestart binnen planning	2023	Samenleving	10 - 2023	10 - 2023
		Toelichting op de status: Dit is nog niet gestart.			
Leerplichtbeleid	Nog niet gestart binnen planning	2023	Samenleving	07 - 2024	07 - 2024

In 2023 starten we met het actualiseren van het leerplichtbeleid.		Toelichting op de status: Dit wordt later dit jaar opgestart.			

Leerlingenvervoer In 2023 starten we met het actualiseren van de verordening leerlingenvervoer. Dit zal in 2024 worden afgerond.	Lopend binnen planning	2023	Samenleving	12 - 2024	12 - 2024
		Toelichting op de status: Het aanpassen van de verordening wordt later dit jaar opgestart. Binnen de huidige beleidskaders kijken we welke aanpassingen al wel mogelijk zijn.			

Uitwerking van een dorpsplan aardgasvrij Dorpsplan aardgasvrij uitwerken voor de dorpskern van Mariahout. Dit doen we in samenspraak met inwoners. Het dorpsplan bestaat uit vier hoofdcomponenten: participatie en communicatie, techniekkeuze en uitvoeringsstrategie, inzicht in kosten en inzicht in meekoppelkansen. Voor een definitieve techniekkeuze en inzicht in de kosten is verdiepend onderzoek noodzakelijk.	Lopend binnen planning	2022	Leefomgeving	12 - 2024	12 - 2024
		Toelichting op de status: Met ondersteuning van het programma SIE2 werken we de komende 2 jaar toe naar een, door bewoners gedragen, dorpsplan voor Mariahout. Een plan dat voorziet in de route en de te zetten stappen op weg naar een aardgasvrije verwarming van de gebouwen in Mariahout.			

Social Return On Investment In 2022 wordt een plan van aanpak met verschillende scenario's uitgewerkt waarna vervolgens het Social Return on investment (SROI)-beleid wordt geïmplementeerd.	Lopend buiten planning	2022	Samenleving	03 - 2023	06 - 2023
		Toelichting op de status: In augustus 2022 is een regionale projectleider aan de slag gegaan om het gekozen scenario SROI (zoals deze in maart in het college is behandeld) verder uit te werken (kosten, fte, organisatorische plaatsing, etc.). Vervolgens is een concept-beleidskader opgesteld waar we in juni een besluit over nemen.			

Betere samenwerking lokaal onderwijs en arbeidsmarkt Afspraken maken met het onderwijs en ondernemers over het ontplooien van lokale initiatieven ter bevordering van een betere afstemming tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Afspraken maken met werkgevers in het kader van ons nieuw op te stellen Social Return beleid.	Gereed/ afgerond	2022	Samenleving	01 - 2023	01 - 2023
		Toelichting op de status: Begin 2022 is ingestemd met een nieuwe samenwerkingsstructuur in de arbeidsmarktregio Helmond-De Peel en de ontwikkeling van een integraal en regionaal arbeidsmarktbeleid. Naar verwachting wordt in april 2023 het regionaal arbeidsmarktbewerkingsplan ter vaststelling voorgelegd aan het			

		college. Onderwijs en werkgevers zijn in de samenwerkingsstructuur vertegenwoordigd via ROC ter AA (als vertegenwoordiger van het onderwijsveld) en VNO-NCW (als vertegenwoordiger van werkgevers). Voor VNO-NCW geldt dat zij werken met een klankbordgroep met 20 regionale ondernemers, waarvan tenminste twee ondernemers uit elke gemeente en een brede sectorale vertegenwoordiging.

Meer inzicht in aantallen en aard van interventies Ontwikkelen van een monitor Sociaal Domein om meer zicht op data te krijgen, waarbij diverse data uit verschillende bronnen aan elkaar gekoppeld worden. Dat moet in de toekomst mogelijkheden geven tot meer datagedreven werken: het nemen van besluiten en het vaststellen van beleid ondersteund door data in combinatie met praktijkervaring, waardoor feiten en betrouwbare voorspellingen een solide basis vormen. Om optimaal te profiteren van de samenwerking in de Gemeenschappelijke Regeling Peelgemeenten en de efficiëntie die dat oplevert, sluiten we in onze planning aan bij die van de koersagenda 2021-2024. Daarin is de opgave Datagedreven werken opgenomen.	Lopend binnen planning	2021	Samenleving	12 - 2024	12 - 2024
		Toelichting op de status: Vanuit de koersagenda van de Gemeenschappelijke Regeling Peelgemeenten is de opgave Datagedreven werken gestart, waar wij een bijdrage aan leveren. Vanwege de overlap tussen onze wensen voor een lokale pilot datagedreven werken en de acties waarmee we vanuit de koersagenda regionaal aan de slag gaan, is er voor gekozen om de pilot datagedreven werken niet lokaal op te pakken, maar een plek te geven in de koersagenda. De gemeente Laarbeek heeft ambtelijk actieve inbreng in de projectgroep voor dit onderwerp.			

Hervormingsagenda jeugd In 2021 heeft het Rijk voor de komende jaren extra middelen aan de gemeente beschikbaar gesteld ter compensatie van de tekorten in de jeugdzorg. Voor Laarbeek gaat het in 2022 om een bedrag van € 1,3 miljoen. Daarbij hebben het rijk en de VNG afgesproken begin 2022 te komen tot een hervormingsagenda jeugd. Deze moet leiden tot verbetering van de toegang tot en kwaliteit van jeugdhulp, betere beheersing van de kosten en borging van de beschikbaarheid van jeugdhulp, versterking van het inzicht in het functioneren van het systeem. De landelijke hervormingsagenda zal een uitwerking moeten krijgen in een lokaal plan. Daarvoor zoeken we zoveel mogelijk de verbinding met andere initiatieven zoals het onderzoek naar de invulling van het sociaal team, Koersagenda 2021-2024 GR Peelgemeenten, nationaal programma onderwijs en het op te stellen geactualiseerde beleidsplan sociaal domein.	Nog niet gestart binnen planning	2022	Samenleving	12 - 2023	12 - 2023
		Toelichting op de status: In het nieuwe regeerakkoord is een extra bezuiniging op de jeugdzorg opgenomen van € 500 miljoen vanaf 2025. Deze bezuiniging zet de bedoeling en de uitvoering van de Hervormingsagenda onder druk. Daarom hadden de gemeenten de hervormingsagenda opgeschort totdat er een principeafspraak is gemaakt met het nieuwe kabinet. Het kabinet heeft besloten om zelf de verantwoordelijkheid te dragen voor de extra bezuinigingen op de jeugdzorg uit het coalitieakkoord. De voorbereidingen voor de landelijke hervormingsagenda jeugd zijn weer opgepakt. Besluitvorming hierover vindt plaats in 2023. Pas daarna kunnen we aan de slag met een lokaal plan.			

Herinrichting toegang sociaal domein Samen met de LEVgroep gaan we de toegang tot het sociaal domein opnieuw inrichten, zodat er voor onze inwoners één plek is waar ze met hun vragen rondom sociaal domein terecht kunnen. Dit wordt een gezamenlijke toegang van het sociaal team Laarbeek en de LEVgroep.	Lopend buiten planning	2022	Samenleving	03 - 2023	12 - 2023
		Toelichting op de status: De informatie die uit de verkennende gesprekken met onze partner Levgroep is gekomen nemen we mee voor het verder inrichtingen van de centrale toegang. De centrale toegang zal Q4 2023 operationeel zijn.			

Uitvoeren Plan van Aanpak 'normaliseren' In 2021 is een plan van aanpak normaliseren opgesteld. Dit plan van aanpak gaat uit van verschillende sporen: informatie op orde, communicatie, samenwerken met andere partners in het sociaal domein. Het plan heeft tot doel om bewustwording te genereren over het thema 'normaliseren' en van daaruit een cultuurverandering teweeg te brengen. De uitvoering van dit plan en de verschillende sporen vergt een lange adem, waardoor de uitvoering doorloopt in de komende 2 jaar. In 2022 richten we ons vooral op het creëren van bewustwording, door het gesprek aan te gaan met partners in het sociaal domein en met inwoners.	Lopend binnen planning	2022	Samenleving	12 - 2023	12 - 2023
		Toelichting op de status: In 2022 is gestart met de uitvoering van het plan van aanpak Normaliseren. Er is een start gemaakt met het verder concretiseren van de informatie op de website, Storytelling rondom Wmo en Jeugd is gestart en er heeft een startbijeenkomst plaatsgevonden met partners. In 2023 blijven de website en het betrekken van partners aandachtspunten binnen het plan van aanpak Normaliseren. Daarnaast onderzoeken we op dit moment welke interne projecten zich lenen voor een meer normaliserende benadering.				

Inzicht in medicijngebruik in het water en de relatie met gezondheid Zorgkosten lopen op door te veel voorgeschreven medicijnen. Rioolzuivering wordt lastiger door de hoeveelheid doorgespoelde medicijnresten. In 2021 onderzoeken we welke mogelijkheden er zijn om medicijnresten in water terug te dringen, bijvoorbeeld door in te zetten op specifiekere uitgifte van medicijnen door apotheken. Ook wordt onderzocht welke relatie gezondheid bevorderende interventies hebben op de medicijnresten in water (a.d.h.v. wijkwatermetingen door het waterschap Aa en Maas).	Lopend buiten planning	2021	Samenleving	06 - 2023	12 - 2023
		Toelichting op de status: Samen met de huisartsen en de zorgverzekeraar is gekeken naar de mogelijkheden om een pilot te starten 'bewegen op recept', waarbij gezondheidswinst behaald wordt door bewegen en bijvoorbeeld diabetes kan worden voorkomen. Interventies gericht op gezondheidswinst worden opgepakt binnen Vitaal Laarbeek. In verband met de prioritering van de taken in 2023 is het onderzoek naar medicijngebruik in het water en de reductiemogelijkheden doorgeschoven naar de tweede helft van 2023.				

Inclusieve samenleving Een interactief doorontwikkeld inclusiebeleid dat is uitgewerkt in een Lokale Inclusie Agenda en een actieplan. Gemeentelijk beleid waarin direct wordt uitgegaan van 'de toegang en bruikbaarheid voor iedereen' in plaats van 'toegang en bruikbaarheid voor de gemiddelde gebruiker'. Toegankelijke voorzieningen in de gemeente voor inwoners met een beperking. De voorbereiding is gestart in 2021. Er is onderzocht wat er nodig is om te voldoen aan de plicht tot het hebben van een Lokale Inclusie Agenda. Naast deze Lokale Inclusie Agenda stimuleren we wel al activiteiten die bijdragen aan een meer inclusieve samenleving. In het subsidieprogramma 2021-2023 heeft het onderwerp inclusie nadrukkelijk een plek gekregen.	Lopend binnen planning	2020	Samenleving	09 - 2023	09 - 2023
		Toelichting op de status: De lokale inclusie agenda zal een plek krijgen in het nieuwe Beleidsplan Sociaal Domein. Hiervoor is een eerste aanzet reeds geschreven en het Beleidsplan Sociaal Domein zal volgens planning worden vastgesteld.			

Onderzoek invoering verblijfsbelasting Na een nieuw arbeidsmigrantenbeleid en de uitfasering van corona-effecten op de ondernemers, wordt in 2024 aan de raad een voorstel voorgelegd over de mogelijke invoering van verblijfsbelasting (toeristenbelasting) per 1 januari 2025. Als basis hiervoor zal een onderzoek worden uitgevoerd waarin de te verwachten opbrengsten worden afgewogen tegen de mogelijke (beheersmatige) gevolgen en de impact op ondernemers en belastingplichtigen (toeristen en arbeidsmigranten).	Lopend binnen planning	2022	Bedrijfsvoering	12 - 2024	12 - 2024
		Toelichting op de status: In de begroting 2023 is voorgesteld om met externe ondersteuning inzichtelijk te maken wat de consequenties en vereisten zijn bij versnelde invoering. Daarna volgt verdere besluitvorming en uitwerking.			

5.2 Financiën

Onderstaande tabel laat de mutaties uit de 1e Tussenrapportage 2023 zien.

	Begroting	Meerjarenperspectief		
	2023	2024	2025	2026
Nieuw beleid	-30	-5	-5	-5
Bestaand beleid	-173	-166	-166	-166
Overige technische mutaties	0	0	0	0
Mutaties over de programma's	-100	-99	-99	-99

Deze mutaties worden onderstaand verder toegelicht, met uitzondering van de mutaties met betrekking tot Gemeentefonds, Kapitaallasten en Mutaties over de programma's. Deze vindt u terug in de bijlage. Tevens is een nadere specificatie van de Overige technische mutaties niet opgenomen in deze rapportage omdat deze administratief van aard zijn.

		Begroting	Meerjarenperspectief		
		2023	2024	2025	2026
Nieuw beleid		**-30**	**-5**	**-5**	**-5**
Huiskamers		**-30**	**-5**	**-5**	**-5**
	Lasten	-30	-5	-5	-5

Voor het realiseren van de Huiskamer in Aarle-Rixtel is een tijdelijke verruiming van het budget benodigd van € 25.000 voor 2023. Voor het in stand houden (promotie, communicatie, etc.) van de Huiskamers worden de kosten verdeeld over de deelnemende partijen van de Huiskamers. De gemeente dient hier ook een bijdrage in te leveren. Daarvoor wordt een structureel budget geraamd van € 5.000.

Ondersteuningsbudget Plan van Aanpak GALA		**0**	**0**	**0**	**0**
	Lasten	-7	0	0	0
	Baten	7	0	0	0

Gemeente Laarbeek heeft een bedrag van € 7.400 ondersteuningsbudget aangevraagd bij de VNG. Dit bedrag kan ingezet worden om ondersteuning te krijgen bij het opstellen van het plan van aanpak voor uitvoering van de onderdelen die vallen onder de brede SPUK in het kader van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Wij hebben de GGD de opdracht gegeven om ons te ondersteunen in dit proces. Het bedrag van € 7.400 zal daarom na ontvangst uitbetaald worden aan de GGD. Dit is daarom budgetneutraal verwerkt in deze eerste tussenrapportage.

SPUK BREED Regeling versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026 (H30)		**0**	**0**	**0**	**0**
	Lasten	-413	-408	-408	-324
	Baten	413	408	408	324

De Brede SPUK-regeling is voor alle gemeenten beschikbaar gesteld voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis. De stip op de horizon is een gezonde generatie in 2040.
De Brede SPUK-regeling is voor alle gemeenten in werking gesteld om diverse afspraken uit te kunnen voeren. Deze afspraken zijn vastgelegd in het Hoofdlijnen Sportakkoord II, het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

Bestaand beleid		**-173**	**-166**	**-166**	**-166**
1e begrotingswijziging 2023 GR GGD		**-83**	**-76**	**-76**	**-76**
	Lasten	-83	-76	-76	-76

De GGD vraagt de gemeenteraad een zienswijze te geven bij de eerste wijziging van de begroting 2023 van de GGD. In deze begrotingswijziging de volgende bijstellingen voor Laarbeek verwerkt:
- op orde brengen van informatieveiligheid, archiefbeheer en risicomanagement: € 14.939 structureel en € 7.252 incidenteel
- harmonisatie Basisaaanbod Preventie (BAP) JGZ 0-4: € 8.357 structureel
- corr.indexing 2023 (loon en prijs): € 52.263 structureel

Het voorgaande leidt per saldo tot een budgettaire nadelige bijstelling van structureel € 75.559 en incidenteel € 7.252.

1e begrotingswijziging 2023 GR Peelgemeenten		**-29**	**-29**	**-29**	**-29**
	Lasten	-29	-29	-29	-29

De gemeenschappelijke regeling (GR) Peelgemeenten vraagt de gemeenteraad een zienswijze te geven bij de eerste wijziging van de begroting 2023 van de GR Peelgemeenten. In deze begrotingswijziging de volgende bijstellingen voor Laarbeek verwerkt:
- bijdrage in het kader van de uitvoering DVO Inburgering; € 4.824 verhoging (dekking: budget uitvoeringskosten Inburgering)
- uitbreiding formatie schuldhulkpverlener 0,78fte; € 80.697 verhoging (dekking: beschikbare stelpost € 81.000)
- retour formatie GZ-psycholoog 0,78fte; € 114.506 verlaging (tevens verhoging exploitatiebudget ivm kosten GZ-psycholoog)

- correctie indexering loonkosten met +1,4%: € 12.387 verhoging
Het voorgaande leidt per saldo tot een budgettaire nadelige bijstelling van structureel € 29.046.

Actualisering prognose zorgkosten 2023 Sociaal Domein		**0**	**0**	**0**	**0**
	Lasten	0	0	0	0

Begin april jl. is vanuit de GR Peelgemeenten naar aanleiding van de voorlopige jaarrapportage zorgkosten 2022 een actuele prognose zorgkosten 2023 aangeleverd. Op basis hiervan vindt bijstelling plaats van de zorgkosten Sociaal Domein (Wmo, Jeugd en Bijzondere bijstand, Minimabeleid & Schuldhulpverlening).
De structurele bijstelling 2023 resulteert per saldo in een structureel nadeel van € 55.813 in 2023. De dekking hiervan vindt plaats door deels inzet van het nog beschikbare restant-budget risicobuffer Sociaal Domein (saldo € 97.503 structureel). Hiermee wordt deze strucurele bijstelling 2023 per saldo budgetneutraal verwerkt.
De bijstelling a.g.v. de prognose zorgkosten 2024 Sociaal Domein zal worden betrokken bij de Kadernota 2024.

Bijstelling budget onderwijshuisvesting		**-26**	**-26**	**-26**	**-26**
	Lasten	-26	-26	-26	-26

Het budget voor gemeentelijke heffing is in de loop der jaren gestegen. Nu stellen we deze structureel bij.

Bijstelling budgetten Sporthal D'n Ekker Beek en Donk		**-37**	**-37**	**-37**	**-37**
	Lasten	-37	-37	-37	-37

In de loop der jaren is de gemeentelijk belasting verhoogd en daarom verhogen we deze nu met € 12.000. Daarnaast een correctie op exploitatievergoeding die we betalen omdat we ook btw over deze vergoeding moeten betalen wat leidt tot een vehoging van € 25.000.

Subsidie Stichting AED-Alert		**-2**	**-2**	**-2**	**-2**
	Lasten	-2	-2	-2	-2

In verband met de dekking van de verschillende AED cirkels is ophoging van het budget noodzakelijk. De subsidie is in december 2022 toegekend en de structurele bijstelling van het budget vindt plaats via de 1e tussenrapportage 2023.

Vervallen basisonderwijs in gymzaal Jan van Rixtelstraat		**4**	**4**	**4**	**4**

	Lasten	4	4	4	4

Vanaf schooljaar 2022-2023 vindt er geen basisonderwijs meer plaats in de gymzaal Jan van Rixtelstraat. Het schoonmaakbudget wordt daarom afgeraamd voor deze locatie en voor hetzelfde bedrag verhoogd voor de locatie Schoolstraat Aarle-Rixtel. Het onderhoudsbudget wordt enkel afgeraamd, daarvoor is geen verhoging nodig voor de Schoolstraat.

Vervolg inzet NPO-middelen		**0**	**0**	**0**	**0**
	Lasten	0	0	0	0

Het gaat om een vergoeding voor een korte periode voor het afronden van de opdracht van de cultuurcoach vanuit de LEV-groep, die reeds in 2022 vanuit de NPO-middelen was ingezet. De insteek van deze verlenging t/m 31 maart 2023 is het afronden van zijn opdracht en borgen/overdragen van zijn taken.

Programma 6 Financiën en bedrijfsvoering

Portefeuillehouders

Burgemeester Van der Meijden
Wethouder Briels

6.1 Afspraken & prestaties

Afspraken

In het bestuursakkoord 2022 - 2026 'Samen aan zet!' zijn de volgende afspraken opgenomen:

6.01	We zijn terughoudend met het verhogen van de lasten voor onze inwoners.
6.02	We blijven investeren in het behoud van ons hoge voorzieningenniveau, met een realistische blik op mogelijkheden, onmogelijkheden en goed uit te leggen overwegingen. Onroerend Zaak Belasting is niet bij voorbaat sluitpost van de begroting. Er dient een balans te zijn tussen opbrengsten, kosten en het voorzieningenniveau in onze kernen.
6.03	De gemeente investeert - aangetoond door een goede onderbouwing - in het personeelsbestand en de bedrijfsvoering, zodat die in evenwicht zijn met de maatschappelijke opgaven en taken van deze tijd.
6.04	We sturen actief op het grondbedrijf vanuit een brede totaalblik (niet per project), met een goede balans tussen beleidsdoelstellingen en financiële positie.
6.05	We zetten in op verantwoord actief grondbeleid.
6.06	We streven naar meer kostendekkende heffingen en retributies.
6.07	De invoering van verblijfsbelasting wordt versneld ingevoerd per 2024.
6.08	We zoeken naar mogelijkheden om een herstructureringsfonds of een vereveningsfonds in het leven te roepen voor het realiseren van sociale woningbouw.
6.09	Er wordt gekeken naar de financiële en praktische mogelijkheden om rioolheffing te baseren op werkelijk waterverbruik.

Wat gaan we er voor doen in 2023?

Onderstaande tabel geeft de afspraken en prestaties uit het bestuursakkoord 2022 - 2026 weer, inclusief de status ten tijde van de 1e Tussenrapportage 2023.

Wat gaan we er voor doen in 2023?	Status	Begrotings-jaar	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
6.03 De gemeente investeert - aangetoond door een goede onderbouwing - in het personeelsbestand en de bedrijfsvoering, zodat die in evenwicht zijn met de maatschappelijke opgaven en taken van deze tijd.					
Doorontwikkeling ICT - informatiebeveiliging en privacy In 2023 behalen we de gestelde doelen uit het verlengde uitvoeringsplan. Daarnaast bepalen we de ambitie voor de toekomst en vertalen we deze in de Kadernota 2024 in concrete plannen.	Lopend binnen planning	2023	Samenleving	12 - 2023	12 - 2023
		Toelichting op de status: Het beleidsplan en uitvoeringsplan informatiebeveiliging en privacy is verlengd voor 2023. Op basis van de BIO normen (wettelijk kader informatiebeveiliging en privacy) wordt in de Kadernota 2024 een voorstel uitgewerkt ten aanzien van de structurele en incidentele benodigde middelen.			

6.2 Financiën

Onderstaande tabel laat de mutaties uit de 1e Tussenrapportage 2023 zien.

	Begroting	Meerjarenperspectief		
	2023	2024	2025	2026
Bestaand beleid	-552	-597	-597	-597
Gemeentefonds	27	6	6	4
Mutaties over de programma's	6	-73	-73	-73

Deze mutaties worden onderstaand verder toegelicht, met uitzondering van de mutaties met betrekking tot Gemeentefonds, Kapitaallasten en Mutaties over de programma's. Deze vindt u terug in de bijlage. Tevens is een nadere specificatie van de Overige technische mutaties niet opgenomen in deze rapportage omdat deze administratief van aard zijn.

		Begroting	Meerjarenperspectief		
		2023	2024	2025	2026
Bestaand beleid		**-552**	**-597**	**-597**	**-597**
1e begrotingswijziging 2023 GR BSOB		**-47**	**-47**	**-47**	**-47**
	Lasten	-47	-47	-47	-47

De gemeenschappelijke regeling (GR) BSOB vraagt de gemeenteraad een zienswijze te geven bij de eerste wijziging van de begroting 2023 van BSOB. De belangrijkste nadelige verschillen voor BSOB als geheel worden veroorzaakt door stijging van personeelskosten met ongeveer € 590.000 (o.a. cao) en uitbestede diensten met € 400.000 (juridische ondersteuning, inkoop en verhoging van het niveau gegevensbescherming). Per saldo is het totale budgettaire nadeel voor Laarbeek € 47.000 structureel.

Aanpassen werkplekken gemeentehuis		**-5**	**0**	**0**	**0**
	Lasten	-5	0	0	0

Bureaustoelen en zit/sta bureaus in verband met uitbreiding werkplekken

Externe juridisch adviezen		**-50**	**-50**	**-50**	**-50**
	Lasten	-50	-50	-50	-50

Bij de jaarrekening van 2021 en 2022 is gebleken dat er een overschrijding is van het budget voor externe juridische adviezen. Dit in verband met langlopende juridische procedures, waarbij (vooral) onze huisadvocaat Hekkelman is ingeschakeld. Ook dit jaar wordt een overschrijding verwacht, gezien de meeste van deze procedures nog lopend zijn.

Financiële bijstelling a.g.v. nieuwe Cao Gemeenten		**-602**	**-602**	**-602**	**-602**
	Lasten	-602	-602	-602	-602

Er is een nieuw principeakkoord Cao Gemeenteambtenaren van toepassing. Deze cao heeft een looptijd van 2-1-2023 t/m 1-1-2024. De gevolgen van de indexering zijn voor Laarbeek becijferd op een gemiddelde stijging van 7,8% terwijl in de begroting 2023 gerekend is met een stijging van 2,3%. Daarnaast heeft in de nieuwe Cao een stijging plaatsgevonden van de thuiswerkvergoeding met € 1 (was € 2 / wordt € 3). Hiermee komt de totale bijstelling 2023 op een structurele verhoging van € 602.000.

Meeropbrengst als gevolg van uitkering dividend 2022 BNG		**25**	**0**	**0**	**0**
	Baten	25	0	0	0

De nettowinst van BNG Bank over 2022 bedraagt € 300 miljoen (2021: € 236 miljoen). Tijdens de AVA van 20 april 2023 is ingestemd met het voorstel om 50% (2021: 60%) van de beschikbare winst ná belasting en ná aftrek van de compensatie voor de verschaffers van hybride kapitaal uit te keren. Dit komt neer op een dividendbedrag van € 139 miljoen (2021: € 127 miljoen). Het dividend 2022 bedraagt € 2,50 per aandeel van nominaal € 2,50 (2021: € 2,25). Voor Laarbeek betekent dit een dividend van afgerond € 51.773 (20.709 aandelen á € 2,50 x € 2,50). Ten opzichte van de opgenomen raming levert dit vooralsnog een incidenteel voordeel op van € 25.473.

Resultaat jaarrekening 2022 GR BSOB		**25**	**0**	**0**	**0**
	Baten	25	0	0	0

Op 30 maart 2023 heeft het Algemeen Bestuur van Belastingsamenwerking Oost-Brabant (BSOB) de jaarrekening 2022 vastgesteld met een positief saldo van € 196.441. Het aandeel van de gemeente Laarbeek hierin is € 24.987.

Verlagen dotatie voorziening onderhoud gebouwen		**95**	**95**	**95**	**95**
	Lasten	235	95	95	95
	Baten	-140	0	0	0

In 2019 is door de raad besloten dat we de voorziening onderhoud gebouwen verhogen door een storting vanuit de algemene reserve. Tevens is besloten om deze eenmalige storting "terug te betalen" aan de algemene reserve. Echter kan dit laatste besluit niet uitgevoerd worden omdat dit niet volgens de geldende financiele regeling (BBV) is toegestaan. Hierdoor ontstaat er een positief resultaat in de voorziening waardoor de dotatie structureel verlaagd kan worden.

Verlaging budget kantoorkosten (papier/formulieren/enveloppen)		**7**	**7**	**7**	**7**
	Lasten	7	7	7	7

Het budget kantoorkosten wordt met € 6.501 structureel verlaagd tot € 10.000.

Bijlage

bedragen x 1.000	Lasten	Baten	Saldo
Gemeentefonds	-19	46	27
Mutaties over de programma's	-266	268	2

	Lasten	Baten	Saldo
Gemeentefonds	-19	46	27
Verwerking decembercirculaire 2022 Gemeentefonds	**-19**	**46**	**27**
De inhoud van de decembercirculaire 2022 Gemeentefonds geeft aanleiding tot nog te verwerken financiële bijstellingen in de meerjarenbegroting 2023 t/m 2026. De gevolgen van deze bijstellingen zijn eerder al door middel van een RIB met de raad gedeeld. Nu vindt de verwerking hiervan plaats.			
Specificatie per programma:			
Financiën en bedrijfsvoering	-19	46	27

	Lasten	Baten	Saldo
Mutaties over de programma's	-266	268	2
Aankoop applicatie MOOR kabels en leidingen	**-25**	**25**	**0**
De applicatie MOOR wordt in Nederland door 85% van alle gemeenten gebruikt voor het registreren, vergunnen en administratief afhandelen van alle breek- en legvergunningen, instemmingsbesluiten en graaftoestemmingen, ingediend door nuts- en telecombedrijven. Behalve Laarbeek gebruiken alle MRE-gemeenten MOOR. *In Noord-Brabant verzorgde de samenwerkende nutsbedrijven, verenigd in Synfra, voor een eenvoudige applicatie waarmee gemeenten periodiek de straatwerkvergoedingen konden bepalen welke in rekening gebracht kunnen worden aan Enexis en Brabant Water. Dit systeem, Gemma, is end-of-life en is per 1 maart gestopt.* *Omdat de gemeente Laarbeek de straatwerkvergoedingen wenst te kunnen blijven innen en om meer grip te krijgen op de nuts- en telecombedrijven, wordt voorgesteld om de applicatie MOOR te gaan gebruiken.*			
Specificatie per programma:			
Woon- en leefklimaat	0	25	25
Financiën en bedrijfsvoering	-25	0	-25
Bijstelling diverse budgetten als gevolg van hoge inflatie	**0**	**0**	**0**

In de begroting 2023 is geanticipeerd op budgetbijstellingen als gevolg van de hoge inflatie. Daarvoor is een stelpost van € 350.000 opgenomen en voor diverse budgetten wordt daar nu een beroep op gedaan.

Specificatie per programma:

Burger en bestuur	-6	0	-6
Veiligheid	-1	0	-1
Woon- en leefklimaat	-121	0	-121
Gezondheid, welzijn, zorg en onderwijs	-110	0	-110
Financiën en bedrijfsvoering	238	0	238

Compensatie gesubsidieerde vrijwilligersorganisaties en professionele organisaties **-26** **26** **0**

Verenigingen, cultuurinstellingen en maatschappelijke voorzieningen hebben last van de hoge inflatie en stijgende (energie)prijzen. Wij bieden een (eenmalige) compensatie om hen tegemoet te komen in deze onzekere tijden. De compensatie is integraal benaderd en richt zich enerzijds op de huren: aanpassing indexering voor te heffen huren, de hoogte van zaaltarieven en de indexering voor de exploitatievergoeding voor beheerders. Anderzijds richt de compensatie zich op de gesubsidieerde maatschappelijke vrijwilligersorganisaties en professionele organisaties: een eenmalige subsidieverhoging voor alle vrijwilligersorganisaties en een maatwerkregeling voor vrijwilligersorganisaties die een accommodatie gebruiken waarvoor ze zelf de energiekosten moeten betalen en de professionele organisaties. Daarnaast zijn er gevolgen bij het toepassen van de nieuwe maatwerkregeling voor vrijwilligers- en professionele organisaties welke qua financiële omvang op voorhand niet bekend zijn. Ook deze lasten zullen worden gedekt uit de desbetreffende stelpost prijsindexering. Hierdoor ontstaat er een financieel risico omdat pas op een later moment duidelijkheid gaat ontstaan of de desbetreffende stelpost uiteindelijk toereikend zal zijn.

Specificatie per programma:

Burger en bestuur	0	0	0
Veiligheid	0	10	10
Woon- en leefklimaat	-5	9	4
Economie en werkgelegenheid	0	1	1
Gezondheid, welzijn, zorg en onderwijs	-63	7	-57
Financiën en bedrijfsvoering	43	0	43

Concert Harmonieen 25 jaar Laarbeek **0** **0** **0**

In 2022 bestond de gemeente 25 jaar. Het geplande muziekweekend in december 2022 kon wegens te hoge kosten geen doorgang vinden. Het niet bestede budget is vrijgevallen in het resultaat 2022. De drie Laarbeekse harmonieën hebben een alternatief om alsnog een concert te verzorgen. Dit is op 9 juli op drie locaties in Mariahout. Deze kosten worden gedekt uit de post onvoorzien.

Specificatie per programma:			
Burger en bestuur	-15	0	-15
Financiën en bedrijfsvoering	15	0	15
Externe ondersteuning voor woonvisie, woningmarktonderzoek en vereveningsfonds *Er zal een gemeentelijk woningmarktonderzoek uitgevoerd worden. Dit onderzoek gaat per dorpskern na wat de huidige woningvoorraad in de betreffende kern is, aan welk type woningen er nog een tekort is en welke wensen de inwoners van de kern hebben. Aan de hand van de resultaten van dit woningmarktonderzoek zal een nieuwe differentiatie opgesteld worden. Na de afronding hiervan wordt in 2023 de actualisatie van de Woonvisie aan de raad aangeboden.* *In de begroting 2023 is voor externe ondersteuning voor woonvisie, woningmarktonderzoek en vereveningsfonds een budget beschikbaar gesteld van eenmalig € 50.000.*	**0**	**0**	**0**
Specificatie per programma:			
Woon- en leefklimaat	-50	0	-50
Financiën en bedrijfsvoering	50	0	50
Opstellen gedragscode integriteit *De borging van onze integriteit vraagt continue aandacht van college en raad. Om onze integriteitshuishouding op orde te houden willen we een gedragscode opstellen waarmee we gericht, snel en effectief op nieuwe ontwikkelingen kunnen inspelen. Om zo'n code op te stellen is externe expertise nuttig en noodzakelijk. We stellen voor om de kosten hiervoor ten laste te brengen van de post onvoorzien (budgetbevoegdheid raad).*	**0**	**0**	**0**
Specificatie per programma:			
Burger en bestuur	-8	0	-8
Financiën en bedrijfsvoering	8	0	8
OZB opbrengst in relatie tot Ondernemersfonds *Uit de berekening van de OZB tarieven op basis van de begroting 2023 volgt een aanpassing van de raming van het deel van de OZB dat ten gunste komt aan het Ondernemersfonds. Deze wijziging heeft een structureel effect.*	**3**	**-1**	**2**
Specificatie per programma:			
Economie en werkgelegenheid	3	0	3
Financiën en bedrijfsvoering	0	-1	-1
Snelfietsroute Gemert-Eindhoven	**0**	**0**	**0**

De gemeentelijke bijdrage van € 9.250,- voor het opstellen van een tracéstudie, voorlopig ontwerp, kostenraming en een bestuursovereenkomst voor de snelfietsroute Gemert-Eindhoven wordt gedekt uit de post onvoorzien.

Specificatie per programma:

Woon- en leefklimaat	-9	0	-9
Financiën en bedrijfsvoering	9	0	9

Verhoging bijdrage 2023 Land van de Peel	**0**	**0**	**0**

De gemeentelijke bijdrage aan Land van de Peel gaat per 2023 omhoog. Voor gemeente Laarbeek betekent dit dat het bedrag voor 2023 op € 29.964 uitkomt in plaats van het oorspronkelijk begrote bedrag van € 23.800. Dit betreft een incidentele verhoging en was ten tijde van het opstellen van de gemeentebegroting 2023 nog niet bekend.

Specificatie per programma:

Woon- en leefklimaat	-6	0	-6
Financiën en bedrijfsvoering	6	0	6

Verlenging DVO integrale Trajectregie Inburgering	**-219**	**219**	**0**

Met de invoering van de wet Inburgering 2021 op 1 januari 2022 zijn gemeenten verantwoordelijk geworden voor de uitvoering en regie op de inburgering. In de gemeenten Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Laarbeek en Someren is hiervoor trajectregisseur aangesteld. De afspraken ten aanzien van de trajectregie zijn vastgesteld in een dienstverleningsovereenkomst (DVO). Op 1 oktober 2022 liep deze overeenkomst af. Nu is de DVO met enkele wijzigingen voor onbepaalde tijd verlengd.
Hierbij wordt tevens de beschikbare totale formatie van Trajectregisseurs voor de deelnemende Peelgemeenten (onder werkgeverschap van de gemeente Laarbeek uitgebreid van 1fte naar 2,89fte. Daarnaast wordt ook de raming van de beschikking Inburgering (specifieke uitkering) geactualiseerd.

Specificatie per programma:

Gezondheid, welzijn, zorg en onderwijs	-49	112	64
Financiën en bedrijfsvoering	-171	107	-64

Versterken organisatie-inrichting Laarbeek	**0**	**0**	**0**

Het college heeft definitief ingestemd met de versterking van de organisatie-inrichting van Laarbeek. Hiermee worden de door de raad bij de begroting 2023 extra beschikbaar gestelde structurele middelen ad € 700.000 ingezet. De inzet van deze stelpost 'toekomstbestendige organisatie' wordt aangevuld met beschikbare rijksmiddelen in het kader van Wet goed Verhuurderschap ad structureel € 19.000, een deel van de rijksmiddelen in het kader van Duurzaamheid (zgn. CDOKE-middelen) ad structureel € 273.800, aangevuld met de inzet van structureel € 25.200 uit het budget 'knelpunten organisatie'.

Specificatie per programma:

Woon- en leefklimaat	274	0	274
Financiën en bedrijfsvoering	-274	0	-274
Verzekeringspremie Pand Broekelingstraat *Vanaf november 2022 heeft het Pand Broekelingstraat 2 Aarle-Rixtel niet meer een schoolbestemming en is een gemeentepand geworden.*	**0**	**0**	**0**
Specificatie per programma:			
Economie en werkgelegenheid	-2	0	-2
Gezondheid, welzijn, zorg en onderwijs	2	0	2